

naša luč

1991
januar
1

iz naših korenin

Ko iščemo svoje slovenske korenine, da bi iz njih sedaj, po petdesetletnem partijskem, torej tujem enoumju začelo rasti naše, slovensko življenje, nam je prišla na misel naša domača obrt, ki sestavlja eno od naših korenin.

● Naši predniki so se že **ob selitvi** ukvarjali z nekaterimi obrtnimi dejavnostmi, npr. s tkanjem, kovaštvom, lončarstvom, izdelovanjem predmetov iz kosti, pletarstvom, lesarstvom (predvsem oblikovanjem posod), vendar so vsi ti izdelki služili samo za domače potrebe, torej niso bili namenjeni prodaji.

● **V srednjem veku** je treba od obrti, s katerimi so se ukvarjali na našem podeželju, omeniti predvsem lončarstvo, pletarstvo, tkalstvo, suknarstvo, izdelovanje kmetijskega orodja, zlasti pa še izdelovanje lesenih predmetov za vsakdanjo rabo, suho robo. Domača obrt se je na nekaterih območjih tako razmahnila, da so se je oprijele cele vasi ali cela področja.

● **V drugi polovici 18. stoletja** so prišle v slovenski prostor obrti od drugod, npr. čipkarstvo in slam-

nikarstvo. Čipkarstvo je prišlo iz Holandije prek Češke v Idrijo, slamnikarstvo pa iz Italije.

● **Ob koncu 19. stoletja** so šteli med domače obrti platnarstvo, suknarstvo, sitarstvo, žimarstvo, izdelavo kocev, prešitih domačih odej, domačih preprog, izdelovanje rut, jopičev, nogavic, pletenih copat, svitkov (za prenašanje bremen na glavi), slamnatih kit, lesenih predmetov (suhe robe), pletarskih izdelkov, glavnikov, krtač, predmetov iz cina, izdelovanje vina (mošta), malinovca, kisa, sušenje sadja, žganjekuh, izdelovanje bučnega olja, peko kruha za prodajo, žagarstvo, stope, delovanje vodnih in ročnih mlinov, mlekarstvo, izdelovanje celkel, strojenje svinjskega usnja, vezenje, klekljanje čipk, rezbarstvo, košarstvo, izdelovanje lesenega orodja, ročajev, toporišč, metel, nečk (podolgovatih plitvih posod za mesenje), kadunj (miz s koritom za mesenje), lesenih obročev, samokolnic, lopat, kovanih žeblicev in živinorejskih proizvodov.

● **Znano je bilo tudi potujoče obrtniško delo**, imenovano „delo v štero“. Potujoči obrtnik je potoval od vasi do vasi in je npr. zaklal živino in jo predelal v mesne izdelke, izdelal ali popravil obleko in obutev za družino, popravil v hiši in gospodarstvu vse, kar so želeli. Do danes so se ohranili takšni popraviljenci dežnikov in brusači.

● **V tridesetih letih** so naši ljudje dobro prodajali slovensko suho robo, platno, slamnike, čipke, pletarske izdelke, sita, krtače, glavničke, pipe in kovane žeblice v Italiji, južni Nemčiji, na Madžarskem, Tirolskem, Češkem in drugod po Avstriji.

● **Od dvajsetih let našega stoletja** so začeli na tem področju upoštevati tudi domačo dediščino: domača obrt naj bi ohranila svoj narodni značaj, sestavine svoje izvirnosti in pristnosti. To so počeli še nekaj let po vojni, potem so pa stvari povsem zamrle.

● **Po drugi svetovni vojni** so

začele posamezne smeri domače obrti zlasti zaradi davčnih neugodnosti naglo propadati, vendar so se ohranili vsaj posamezni zastopniki skoraj vseh obrti.

Z razkrojem obrti bi nastala velika škoda, saj bi naš narod izgubil tiste značilnosti, ki ga ločujejo od drugih narodov.

KOVAŠKA

Osluševci pri Ptuj

*Keri meni dobro plača,
mu zapojem od kovača,
jas od njega dosti ven,
un je črni kak voglen.*

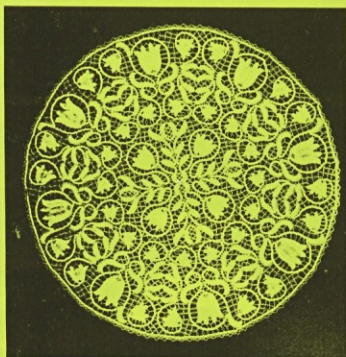
*Kmet prez njega nemre biti,
ne gospod se kun voziti,
njega nūca vsak orač,
vsaki mešter, še kopač.*

*Če ma glih po lici saje,
iskre meče na vse kraje,
vendar ženskam je ljubljen,
če vam to povedat smem.*

*Le kovaj, kak ti je drago,
póznaš delo, póznaš blágo,
samo pred se hmiti daj,
kak boš šov v nebški raj.*

NASLOVNA FOTOGRAFIJA:
Véliká planina
(Mirko Kambič)

narod si bo pisal sodbo sam

Ljubljana, 6. december, god sv. Miklavža.

Slovenska skupščina. Glasovanje o tem, ali naj se izvede plebiscit o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije. Rezultat: 203 glasovi za, 4 vzdržani. Ploskanje. Datum plebiscita: 23. december. Odločitev naroda bo sprejeta, če se bo zanjo izreklo več kot pol upravičencev.

Ob odločitvi prebivalcev Slovenije za samostojnost dežele ne bo Republika Slovenija več združena v zvezno državo, lahko bo sklepala meddržavne pogodbe, vključno s konfederalno pogodbo z državami drugih jugoslovanskih narodov.

Slovenci smo tako končno vendarle nehali cincati in izbrali edinstveno zgodovinsko priložnost, da vzamemo svojo usodo v lastne roke ter nehamo biti „prehlajeni predmet zgodovine“ (Šalamun). Sami najbolj vemo, kako hočemo živeti, s kom se povezovati in za kaj porabljati svoj denar.

Seveda je pa to še le prvi korak na samostojno pot. Prihodnost je še zelo nejasna, polna tveganj. Že v neposredni bližini se utegnejo nepoklicani botri z Juga neokusno in boleče poigrati s slovensko usodo. Pa tudi če v bližnjem času ne bo česa neprijetnega, tudi na dolgo roko ne bo manjkalo zapletov in težav.

Ali nas bo mednarodni svet priznal, saj je njemu predvsem do tega, da je v „evropskem trebuhu“ mir, pa čeprav vladajo znotraj njega napetosti in tudi sicer ni vse v redu. Naj se jugoslovanski narodi uredijo sami med seboj.

Ali bo Slovenija kot majhna državnica še zanimiva za mednarodne denarnike, da bi vanjo vlagali denar? Razvoj lastnega gospodarstva ne bo poceni in Slovenija utegne izgubiti jugoslovanski trg.

Vendar je sedaj trenutek za tveganje. Slovenija sama bo hitreje zgradila zdravo gospodarstvo, zvezna država je ne bo več izčrpavala in kot neodvisna bo prej stopila v korak z Evropo.

Boj je na strani pogumnih.

Izdajatelj in lastnik: Zveza slovenskih izseljenskih duhovnikov, diaconov in pastoralnih sodelavcev v Evropi. Založnik: Mohorjeva družba v Celovcu.

Odgovorni urednik: Jože Drolc, Parkgatan 14, 41138 Göteborg. Tisk: Tiskarna Družbe sv. Mohorja, 9020 Celovec, Viktringer Ring 26.

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:

Viktringer Ring 26,
A-9020 Klagenfurt
Austria

NAROČNINA

(v valuti zadevne dežele):
Avstrija 170 šil.
Anglija 8,50 fun.

Belgija 550 fran.
Francija 80 fran.
Italija 18.000 lir
Nizozemska 26 gld.
Nemčija 25 mark
Švica 23 franc.
Švedska 80 kron
Avstralija 14 dol.
Kanada 17 dol.
ZDA 13,50 dol.

Razlika v cenah je zaradi neenake poštne in v posameznih državah in različnih deviznih preračunavanj.

Naročnike sprejemajo poverjeniki in uprava NAŠE LUČI.

PRINTED IN AUSTRIA.

Usmeritev: Versko-kulturni in informacijski mesečnik za Slovence na tujem.

pismo iz don Kamilovega mlina

srečno!

Te dni je bila ta beseda na dnevnem redu.

Novo leto — dan, ko si drug druge-
mu voščimo in želimo vse dobro in
najboljše za novih 365 dni.

Ob novem letu dobivamo tudi z
vseh koncev koledarje. Najbolj zani-
mivi so tisti, ki imajo za vsak dan po-
seben list: na njem stoji številka in
ime dneva, svetnik, mogoče še
kakšna lepa misel.

Vsak dan odtrgamo en list, vsak
dan je koledar tanjši. Zjutraj je ta list
nov, svež, zvečer je prebran, najbrž
že večkrat. Zastarel je in čaka, da ga
odtrgamo.

Ko bi na te odtrgane liste pisali, kaj

se je med dnevom zgodilo, posebno,
ko bi lahko nanje napisali vse misli,
ki smo jih med dnevom imeli, bi bil
to čudovit roman. Vsak dan druga-
čen, vsak dan z drugo vsebino. Eden
poln lepih doživetij, drugi poln razo-
čaranj, neprijetnih novic, težkih sre-
čanj. Uspeh ali neuspeh na delov-
nem mestu, prijetno vzdušje ali pa
sama sumničenja in podtikanja.

Vsak dan pišemo svoj roman. Gre
za enkratno doživetje slehernika, ki je
neponovljivo. Nekaj teh doživetij se
nam vtisne v spomin, veliko jih poza-
bimo ali pa nanje nočemo misliti.

Mogoče se komaj kdaj spomnimo,
da nekdo vsak naš dan vendarle za-
pisuje. Ja, res, zares, natančno,
vsako naše dejanje, sleherni našo
besedo, vsako našo misel. Bog. Ja,
Bog. Pri njem je vse naše življenje
vedno kakor na dlani. Zanimivo,
kajne?

*Te dni so kazali po televiziji zanimi-
vo zgodbo.*

*Hčerka edinka se je zaljubila. Vsa
srečna je to zaupala mami. Čez eno
uro bo pripeljala svojega fanta in ga
predstavila staršem. Malo jo skrbi,
kako bo to novico sprejel oče.*

*Z mamo sta se domenili, da bo ta
pripravila pri očetu pot in hčerki z
določenim znamenjem sporočila, ka-
ko ji je to uspelo.*

*Žena je šla s težkim srcem k možu.
Ni vedela, kako bi začela. A pri tem
ji je mož nehote pomagal. Ko je videl
skoz okno, kako je hčerka na vrtu
vsa polna veselja, je bil tudi sam ves
srečen.*

*„Vidiš, kako srečno hčerko imava!“
je rekel ženi.*

*„Pa veš, zakaj je tako srečna?“ ga
je vprašala žena.*

*„Seveda, ker je mlada, ker je pri
naju, ker ji vse nudiva,“ je odgovoril
mož.*

*„Kaj pa če je to veselje izraz njene
zaljubljenosti?“ ga je nedolžno vpra-
šala ona.*

„Ne, to ni mogoče, saj je še otrok!“

*„No, ta otrok je kar lepo odraslo
dekle.“*

„Ne, ni mogoče!“

„Pa je. Zaljubljena je in čez eno uro pride njen fant.“

„Sploh ne prihaja v poštev,“ je rekel. Njegov nasmejani obraz se je spremenil v resnega, razočaranega.

„Seveda prihaja, saj sva bila midva še mlajša.“

Po kratkem prepiru je žena vedela, da bo mož na koncu popustil.

Res se je pripravil na sprejem.

Ko je fant prišel, so izmenjali nekaj besed. Fant je opazil, da je oče zelo presenečen. Zato mu je rekel, da bi rad z njim govoril na samem. Odšla sta v drugo sobo. Dolgo ju ni bilo nazaj.

Hčerka je ugibala, kaj se tam dogaja. Ali oče fanta ne mara, ali je jezen? Mati jo je tolažila, da se mora ta pač o marsičem pogovoriti, tudi denarne zadeve so pomembne, mogoče ima fant premalo denarja ali pa ga ima preveč. Hčerka naj kar mirno počaka.

Pogovor med očetom in fantom je bil čisto drugačen. Oče mu je kazal družinski album. Ves čas je poudarjal, kako je na fotografijah hči vedno nasmejana.

„No, včasih je tudi jokala, a smeh in dobra volja sta bila vedno brž spet tu. Nikoli je nisem udaril.“

Fant ga je debelo gledal. „Jaz je tudi ne bom,“ je rekel. „Vse bom naredil, da bo ostala nasmejana.“

Ta beseda je bila za očeta poročstvo, da je prav izbrala in z veseljem je povedal to ženi in hčerki.

Za srečno življenje je potrebna zares nesebična ljubezen, ki partnerja polni z veseljem in mu tako omogoča darovanje.

Ljubezen

Novoporočenca sta se zanimala:

„Kaj naj storiva, da bo najina ljubezen trajna?“

Duhovnik jima je svetoval:

„Ljubita skupaj druge stvari.“

Izvor resničnega veselja pa je samo Bog. „Veselite se vedno v Gospodu,“ piše apostol Pavel vernikom v Filipe, „veselite se.“ V Gospodu, pravi.

Če poslušamo dnevna poročila o vseh mogočih nesrečah, nam skoraj zmanjka poguma, da bi se veselili. Sprašujemo se, kako je to mogoče. Skrivnost zla nam je nerazumljiva.

A je že tako. Dokler bo ta svet obstajal, bomo doživljali oboje, dobro in hudo. Vsak dan bomo ugotavljali, da je tudi v nas navzoče oboje: sposobni smo narediti dobro, pa prav tako tudi hudo. Ali ni prav apostolovo naročilo, naj se veselimo v Gospodu, tisti kaži pot, ki nas usmerja v samoodpoved hudemu in v prizadevanje za dobro? Veselje v Gospodu ne prenese hudega, ne dela hudega.

Kaj ko bi vsak dan novega leta začinjali z mislijo: dan, ki je pred menoj, mi je dan zato, da se veselim v Gospodu. Nikoli nisem sam. Vsak dan me zvesto spremlja Bog. Njemu ni vseeno, kako mi gre. Zanima se zame, pri meni je, spremlja me, daje mi pogum in me tolaži. Tudi če pridejo težki in temni dnevi, nič zato! **Pri meni je Bog. In Bog sam zadostuje,** je zapisala sv. Terezija Velika.

Vsak dan bom nosilec resničnega veselja. Tako bo svet postajal svetlejši in boljši.

Vam in sebi želim, da bi ob stisku roke tudi mi mogli reči, kot je rekel v zgornji zgodbi fant očetu: „**Oba sva istih misli. Trudil se bom, da bo njen nasmeh ostal.**“ Nasmeh vseh. Nasmeh v Gospodu.

Vaš Don Kamilo

Edini molitveni obrazec, ki nam ga je Jezus zapustil, je **očenaš**. Vsi kristjani širom po svetu poznamo to molitev. Povezuje nas v svojevrstno molitveno skupnost.

Ta molitev je zrasla iz življenja, iz Jezusovega življenja. Molitev je pač središče in temelj vsake vernosti. In Jezus je veliko molil. Že kot otrok. Večkrat na dan. Molitev je bila zanj nekaj samoumevnega. Oblikovala je njegov vsak-

oče naš v nebesih

dan. Zaobjela je njegove vsakdanje doživljanje, zaobjela je njegove misli, njegove preizkušnje in razočaranja, njegovo upanje in hrepenenje.

Evangelisti nam poročajo, da je pred vsakim prelomnim dogodkom v življenju veliko molil. Pogovarjal se je s svojim Očetom. Morda bi pričakovali, da mu ne bi bilo treba moliti, ker je Božji Sin. Pa vidimo moža, kateremu je molitev edina opora. Molitve ni smel opustiti, če je hotel, da v moči Božjega Duha izpolni svoje poslanstvo in daruje življenje za greh človeštva.

OČE NAŠ . . .

Če rečemo „Oče naš“, potem to ni naslov neke molitve, marveč nagovor. Nagovor, ki odpira obzorje celotne molitve. Jezus nas je prišel poučiti, da je večni, sveti in vsemogočni Bog tudi naš nežni, ljubeči in usmiljeni Oče. Nekaterim se zdi to morda nekaj samoumevnega. A ni tako. Svetovna verstva imajo za Boga na stotine imen, nobeno pa ne označuje Božjega bista tako prisrčno: **Abba — moj Očka!**

To pomeni, da vsemogočni Bog, izvor življenja, ni kakšen računski obrazec, ampak OSEBA. Oseben je, zato lahko ustvarja, povezuje, odloča in ljubi. Kadar doživljamo ljubezen, nismo le sredi Božjega stvariteljskega dogajanja, ampak sredi samega ljubečega Božjega srca.

Beseda oče nam je blizu. Očete si lahko predstavljamo, saj jih poznamo. Vsak dan jih doživljamo. Nekateri so razumevali in ljubeznivi, drugi osorni in gospodovalni. Nekateri podpirajo svoje otroke in nad njimi skrbeče bdijo, drugi zgolj zahtevajo. Takšna je resničnost. A vsakdo izmed nas nosi v srcu najlepšo podobo očeta. Vsakdo ve, kakšen bi oče moral biti. In takšen oče je BOG.

očetove roke

Ko želi oče svojega sinka naučiti hoditi, ga postavi predse in podrži svoje roke ob njem. Za vsak primer, če bi padel.

Tako sinek stopica k očetu med njegovimi rokami. In ko pride do njega, se oče za korak ali dva odmakne in roke nekoliko bolj razširi.

Igra se ponavlja, dokler se otrok ne nauči hoditi.

Potem očetove roke niso več potrebne.

Tako kot oče ravna tudi Oče.
Martin Buber

OTROCI SMO

Človek je otrok do smrti. Ko začne doraščati rod, ki prihaja za nami, se sicer delamo resne, možate, odrasle, v srcu smo pa še vedno otroci. Do smrti smo potrebni budnega, spodbujajočega in razumevajočega očesa očetovega in mehkega, tolažečega, ljubečega materinega srca. Toda starši nas vse prezgodaj zapuste. Prej ali slej smo navezani nase.

skok

Kardinal Suenens je opisal dogodek iz svoje škofije:

Neke noči je izbruhnil požar. V goreči hiši je bila petčlanska družina. Oče, mati in obe hčerki so se še lahko rešili. Najmlajši, petletni sinek, pa ni mogel več uti. Prestrašen je splezal na okno v četrtem nadstropju in vpil:

„Oče, pridi pome!“

Oče mu je odgovoril:

„Skoči dol!“

Malček je v smrtnem strahu kričal:

„Ata, ne vidim te!“

Oče mu je odvrnil:

„Jaz pa tebe. Skoči dol!“

Sinek je skočil — in pristal je v očetovem naročju.

Ko bi imeli mi tako zaupanje v Očeta!

lesni oče, in ki me objema s svojo ljubeznijo bolj kakor najboljša mati. Naše življenje se odigrava pred njegovim budnim očesom na velikanski dlani njegove previdnosti. Pod takim nadzorstvom sem popolnoma varen.

„S svojimi perutmi te pokrije in pod njegova krila se zatečeš: njegova zvestoba je tarča in ščit. Zakaj svojim angelom je zate zapovedal, naj te varujejo na vseh tvojih potih. Na rokah te bodo nosili, da z nogo ob kamen ne zadeneš.“
Ps 90, 4. 11—12

Kako toplo ti postane ob misli, da tudi tvoj oče in tvoja mati, ki sta te že davno pustila samega na zemlji, še vedno skrbita zate prek skupnega nebeškega Očeta.

Tekmovalci na smuških skakalnicah poznajo izraz *„nasloniti se na zračno blazino“*. Kdor zna to, zaplava najlepše in najdlje.

Ali se znamo nasloniti na nevidno blazino Božje previdnosti?

DRUŽINA

A nikar ne mislimo samo nase! Saj nismo rekli *„Oče moj“*, ampak *„Oče naš“*. Nebeški Oče ima mnogo otrok. Vsi ljudje smo njegovi. Ali se zavedam te velike resnice? Tudi tisti ali tista, ki ju ne morem videti, sta Božja otroka prav kakor jaz.

Bog nima nezaželenih otrok.

Vse, kar nas je, nas je izrecno hotel imeti. Vse nas ima rad, vsem želi najboljše, vse je ustvaril za srečo, vsi so moji bratje in sestre.

Če te obišče otrok tvojega najboljšega prijatelja, pa naj je še tako neznošen, boš do njega dober zaradi očeta. Z vsemi ljudmi bi morali biti dobri, ker so otroci ne kakšnega velikaša, imenitnika ali predsednika, marveč samega nebeškega Očeta. Oče pa natančno ve, kakšni so.

Božje stvarstvo smo precej pokazili. Tudi človek ni več tak, kakor je izšel iz Božjih rok. Kaj vse slabega smo podedovali od prednikov, dobili od okolja in dodali sami. S tem sedaj gospodarimo.

Tudi naš brat je obremenjen. Ni vsega

pomoč

Pri nekem južnoameriškem indijanskem plemenu je bil običaj, da so morali fantje pokazati pogum, preden so bili sprejeti med može.

Preskušnja je bila težka: fant je moral prebiti celo noč sam v pragozdu.

Ob sončnem zahodu je oče odvedel svojega sina na samotni kraj v džungli in ga tam pustil samega. Noč je postajala vedno temnejša. Noben lunin žarek ni mogel prodreti skozi gosto zelenje pragozda. Zveri so tulile, nočne ptice so plahutale s krili. Neznane šume in svojevrstno hreščanje je bilo slišati iz grmovja. Ali ne bo že konec teh strašnih glasov?

Strah ni dal fantu zaspati. Kadar ga je utrujenost premagala, da bi skoraj zaspal, ga je spet zbudilo nenadno tuljenje zveri.

Začelo se je daniti. Fant je preskušnjo prestal!

Takrat ugleda nedaleč od sebe očeta, stoječega ob drevesu. Celo noč je stražil in varoval sina, da bi mu ob nevarnosti priskočil na pomoč.

Tako ravna tudi Bog z nami.

sam kriv. Upoštevajmo to. Pomagajmo mu, da se izkoplje.

V nas se neprestano uveljavlja sebična težnja, da bi skrbeli le zase. Bog pa, ki nas je ustvaril kot brate in sestre, želi, da pridemo k njemu kot bratje in sestre, skupaj, kot družina, občestvo.

Zato je Jezus pričel svojo molitev z besedama **OČE NAŠ**.

OČE V NEBESIH

Osamljen? Ne, nisem osamljen. Nikoli nisem bil sirota brez staršev. V nebesih imam Očeta, ki bdi nad menoj bolj, kakor more storiti to najboljši te-

iz knjige življenja

učil je v prilikah

V svetem pismu srečamo besedila v različnih leposlovnih oblikah: pripovedi, pesmi, zgodovinska poročila, modrostne izreke, govore, prerokbe, pridi-ge, molitve . . . Ena najlepših knjižnih zvrsti je **prilika**, ki jo je Jezus v svojih nagovorih še posebno rad uporabljal.

V priliki je drugo poleg drugega postavljeno dvoje: **utrinek iz človeškega življenja** in **verska resnica**. Ta zadnja ostane velikokrat neizgovorjena: poslušalec oziroma bralec jo mora sam izluščiti iz življenjskega utrinka, ki je običajno opisan zelo slikovito in živahno.

Jezusovi poslušalci, ki so bili preprosti in nikakor ne književno izobraženi, so že po obliki prvega stavka vedeli, kako morajo razumeti učiteljeve besede. Če je bila primera vzeta iz vsakdanjega življenja, ni potrebovala dodatne razlage. „**Sejalec je šel seme sejati.**“ Vsakomur, ki je poznal način obdelovanja zemlje v Palestini, so bile težave, s katerimi se bo moral sejalec soočiti, takoj jasne.

Za evropske razmere pa je prilika nerazumljiva. Kateri sejalec bi bil tako neumen, da bi seme posejal na pot,

na skale in med trnje? Evropski kmet najprej preorje zemljo in nato seje. V stari Palestini pa so ravnali drugače. Najprej so sejali, nato orali. Namerno so posejali poti, da bi vaščani semena pohodili v zemljo. Sejali so tudi med trnje, saj so zemljo kasneje preorali. In če je padlo seme na skalo, ne prese- neča: Palestina je skalnata dežela z malo zemlje, na poljih najdemo med krpami zemlje mnogo skal in kamenja. To, kar se zdi zahodnjaku neumnost, je bilo za takratne palestinske razmere običajno.

Jezus je v priliki o sejalcu zgovorno opisal vse težave, s katerimi se je srečeval palestinski kmet. In vsak, ki je poslušal priliko, je prav tako vedel: **navzlic vsem neugodnim okoliščinam, ki ogrožajo seme, bo zaradi rodovitne zemlje pridelek obilen.** Eno seme bo obrodilo trideseteren, drugo šestdeseteren, tretje pa stoteren sad.

Ta mali čudež so neposredno doživljali vsako leto.

In kaj je Jezus hotel povedati s priliko o sejalcu?

Z nebeškim kraljestvom bo tako kot s pridelkom in žetvijo: vsem težavam, sovraštvu in odporu navkljub lahko pričakujemo zanesljiv in velik uspeh. **Čeprav oznanjevanje le-tega trenutno doživlja neuspehe in jih še bo, pride ura, ko bo božje kraljestvo zasijalo v vsej svoji polnosti.**

Učenci, ki so večkrat podvomili o Jezusovem uspehu, naj bi ob podobi o sejalcu spoznali, da jih na koncu vendarle čaka obilna žetev.

Prilika o sejalcu pa ni bila namenjena samo njegovim takratnim poslušalcem. Namenjena je tudi nam. Večkrat opazamo svojo nemoč. Obupujemo. A zavest, da Bog bdi nad našo usodo in da bo naš trud obilno obrestovan, nam mora vlititi **nov pogum.**

sejalec

Poslušajte! Sejalec je šel sejati.

Pri sejanju je nekaj semena padlo kraj pota. Priletele so ptice in ga pozobale.

Drugo je padlo na kamnita tla, kjer ni imelo veliko prsti. Hitro je pognalo, ker ni imelo globoke zemlje. Ko je bilo sonce visoko, je ovenelo, in ker ni imelo korenine, se je posušilo.

Spet drugo je padlo med trnje. Trnje je zraslo in ga zadržalo, da ni obrodilo sadu.

Spet drugo je padlo na dobro zemljo, raslo, se množilo in dajalo sad; eno je obrodilo trideseternega, drugo šestdeseternega in spet drugo stoternega.

Kdor ima ušesa za poslušanje, naj poslušaj!

Mk 4, 3—9

Slovenija

Moja dežela.

na sploh

OGROMNA ŠKODA ZARADI POPLAV

Poplave v začetku novembra so povzročile v Sloveniji škode za 9 milijard din, kar pomeni četrtno lanskega družbenega proizvoda. Le eno milijardo so povrnile zavarovalnice, 440 milijonov zaposleni s prispevkom dnevnega zaslužka, 10 milijonov zvezna vlada kot prvo pomoč. Po vsej Sloveniji so zbirali denarno pomoč, tudi Slovenska Karitas se je vključila v to akcijo in eno nedeljo so pobirali za poplavlence pri mašah. Pomagala je tudi avstrijska Karitas.

POMOČ ZA POPLAVLJENCE ŠE PRIHAJA

Rdeči križ Slovenije zavzeto nadaljuje z akcijo pomoči poplavljenim področjem v Sloveniji. Podjetja in posamezniki še vedno dnevno nakazujejo precejšnje vsote denarja in pošiljajo velike količine tvarne pomoči, ki jo RKS glede na potrebe in prošnje usmerja na prizadeta področja. Na žiro račun RKS se je do začetka decembra nateklo že 10 milijonov dinarjev. Posebej je treba poudariti pomoč, ki prihaja iz tujine, tako od tujcev kot od Slovencev.

„DOBER SOSED VARUJE TVOJ DOM“

TV Slovenija in trije osrednji slovenski dnevnik — Delo, Neodvisni Dnevnik in Večer — so izvedli skupno, en teden trajajočo akcijo pod gornjim naslovom. Na telefon se je oglasilo 168 darovalcev, ki so za pomoč prizadetim v poplavah prispevali skupno 835.990 dinar-

jev, 1200 mark, 100 švicarskih frankov in 500 švedskih kron. Poleg tega so mnogi ponudili pomoč v materialu.

DOLENJCI SO VELIKO DAROVALI

Dolenjski radio je sprožil med Dolenjci in Belokranjci zbiranje prostovoljnih prispevkov za poplavljen v severozahodni Sloveniji. Na poziv se je odzvalo 1550 ljudi, ki so darovali 1,32 milijona dinarjev (= 188.571 mark). Največ je darovala novomeška osnovna šola s prilagojenim poukom (2000 mark).

NOVI ZAKON O TELEVIZIJI

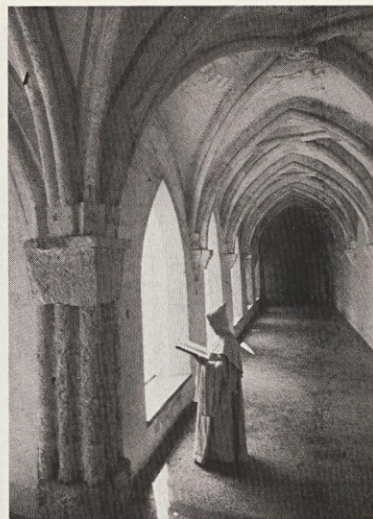
Slovenska skupščina je izglasovala nov zakon o narodni televiziji. Nad njo bo odslej bedel 25-članski svet: tri člane bodo imenovali uslužbenci TV, 23 jih bo pa izvolil parlament. Opozicija v skupščini, ki je še iz prejšnjega enoumja, novemu zakonu močno oporeka, češ da ni bil veljavno sprejet. Moti jih seveda to, da bodo z novim zakonom izgubili dosedanja odločilni vpliv nad TV.

ITALIJANSKI GENERALNI KONZULAT V LJUBLJANI

Italijanski zunanji minister je 1. decembra odprl novi generalni konzulat republike Italije v Ljubljani. To je pomemben dogodek v času, ko Slovenija gradi svojo neodvisnost in samostojnost. Podpora, ki jo s tem nudi Italija Sloveniji, je še posebno važna zato, ker je ona trenutno predsedujoča članica Evropske skupnosti. Novi generalni konzulat je v nekdanji „Mačkovi vili“ v Snežniški ulici.

UPRAVNA RAZDELITEV KATOLIŠKE CERKVE NA KARTI

Kartografski oddelek Geodetskega zavoda Slovenije je izdal prvo karto

STIŠKA OPATIJA — križni hodnik z oboki, iz 13. stoletja.

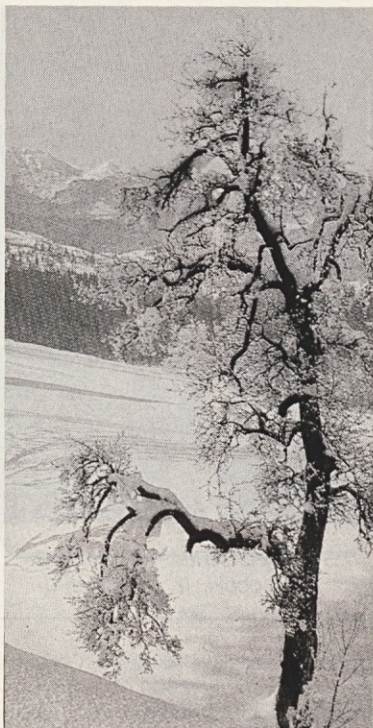
upravne razdelitve katoliške Cerkve v Sloveniji v merilu 1:500.000. Slovensko metropolijo s sedežem v Ljubljani sestavljajo koprška, ljubljanska in mariborska škofija, katerih območja so prikazana ploskovno z različnimi barvami. V nadškofiji je 790 župnij. Na karti so označene s starimi cerkvenimi imeni. Lege cerkev, ki so središča župnij, so označene s točkami. Župnije so združene v 67 dekanij, ki so na karti razmejene s poudarjenimi črtami. Zemljevidni prikaz spremlja osnovna razlaga upravne ureditve katoliške Cerkve in nekaj fotografij znamenitih cerkva.

PRAVICE TUDI INVALIDOM

Slepi in slabovidni izobraženci so opozorili, da mora biti posebno varstvo vseh skupin invalidov omenjeno že v ustavi. Invalidi imajo pravico do izobraževanja, usposabljanja in do dela z dodatno pomočjo in oblikami varstva. Podjetja, ki zaposlujejo invalide, naj bi bila deležna davčnih olajšav, tista, ki jih ne, naj bi pa plačevala v poseben sklad.

VRNIL SE JE MIKLAVŽ

Tudi ob letošnjem Miklavžu je bilo mogoče v nekaterih časopisih brati zapise o preganjanju dedka Mraza in o oškodovanih otrocih. Ta vik in krik je

Smučišča v BOHINJU.

najbrž posledica miselne slepote, saj nikomur niti na misel ne pride prepoved dedka Mraza. Danes ljudje lahko izbirajo med sv. Miklavžem in dedkom Mrazom: naj otrokom pripravijo tisto, kar je bolj v skladu z njihovim prepričanjem. Nihče jih ne bo preganjal, kot je bil v svinčenih povojnih časih preganjan sv. Miklavž. Prav v tem je blagoslov demokracije in plemenitost ljudi, ki jim je ta pri srcu: vsem pustijo svobodo.

od tu in tam

BREZOVICA PRI LJUBLJANI

8. decembra je ljubljanski pomožni škof Kvas posvetil 2975 kg težki bronast zvon v tej župniji. Zvon nosi na sebi relief z Marijino podobo. Ulili so ga v Innsbrucku. Pred leti so Brezovčani kupili bronast zvon s

Šmarne gore, ko so tam dobili novega. Tisti je počil, zato so sedaj naročili tega. Sodi med večje zvonove na Slovenskem. Prihodnjim rodovom bo kot „plebiscitni zvon“ govoril o veri Slovencev v svojo življenjsko silo in v Boga.

GRAHOVO PRI CERKNICI

23. novembra so v Grahovem odkrili spomenik pesniku Francetu Balantiču. Ta je bil v domovini dolga leta zamočevan, ker je med revolucijo padel kot domobranec. Spomenik sestavljajo zalomljena miza (ki predstavlja nasilno odstranitev pesnika iz slovenske književnosti), knjiga in pomanjšan Plečnikov steber. Postavili so ga na šolskem dvorišču. Spomenik je odkril minister za kulturo Capuder, slavnostni govornik pa je bil pesnik Dane Zajc. O pesniku je predaval njegov poznavalec Pičnik. Krajši recital Balantičevih pesmi je pripravil igralec Boris Kralj.

HRUŠICA

Delavci so končali večino gradbenih del v karavanškem predoru. Več kot pol od 250 delavcev so že premestili na drugo gradbišče, ostali pa opravljajo druga pomožna dela pri napeljavi električnih instalacij, nameščanju omaric za klic v sili, napeljavi vodovoda za požarno vodo itd. Zemeljska dela in zunanjo ureditev pred predorom bodo morali zaradi zimskega vremena najbrž preložiti na pomlad. Vsa dela v predoru in tudi zunaj njega napredujejo tako, da bo lahko odprt 1. julija, kot je bilo načrtovano.

IZLAKE

Na Izlakah so po štirih letih obnovili grajsko kapelo družine Valvasor. S tem so končali obnovo prvega dela Medijskega gradu. Baron Janez Vajkard Valvasor je izdal leta 1689 obširen zgodovinski, zemljepisni in narodnostni opis Slava vojvodine Kranjske, za katerega je prodal vse svoje imetje.

KAMNICA PRI MARIBORU

Lutkovno gledališče Kobanci iz Kamnice pri Mariboru obstaja že trideset let. Ves december so prirejali predstave v veselje najmlajših. Med drugim so se zvrstili Trije snežaki, Lisica tatica,

Tobja, Flosarji in dravske vodovnice in še nekatere druge lutkovne igre. Posebne predstave so namenili otrokom, ki so telesno ali duševno prizadeti ali ki nimajo urejenega družinskega okolja.

LESCE

V tukajšnjem župnišču so pripravili razstavo okrog 50 različnih jasic, družinskih in cerkvenih, iz lesa, keramike, voska, papirja. Zbrani so lepi primerki: voščene jaslice iz Velesovega iz 18. stoletja, še ene stare voščene in reliefne, bogat primer jaslic mengeških izdelovalcev, izdelek organista z Bleda, kroparskega rezbarja, ljudskega umetnika iz Poljan, izvirne keramične jaslice kartuzijanca Wolfganga, Konjedičevi keramični kipci iz Kranja, imeniten izdelek ljudskega rezbarja, keramični kipci sestre Bajec, Gasparijeve in druge — od primerka lesenih figuric do izdelka veroukarjev, od voščenega Jezuščka do kovinskih miniaturnih, od slik na steklu do prisrčnih rezljanih ovčk Čutovega ata iz Begunj.

LJUBLJANA

Starinoslovci so na Ljubljanskem gradu naleteli na verjetno doslej najpomembnejšo grajsko najdbo — dva novca iz začetka 12. stoletja, ki sta zaradi svoje edinstvenosti in odlične ohranjenosti nadvse presenetljivo odkrite. Vsak denar iz tako davne dobe je velika redkost, še bolj, če je dobro ohranjen. Poleg tega sta novca edina tovrstna primerka. Velika verjetnost je, da gre za izdelek slovenske kovnice. Prednjo stran krasi škofovska podoba, na zadnji pa je mogoče prepoznati dva stolpa s križem na vrhu.

LOŽNICA

V tukajšnjem obratu za proizvodnjo notranjih avtomobilskih oblog v Juteksu (EMTEKS) je začela delati nova čistilna naprava, ki so jo kot najbolj preizkušeno v Evropi uvozili iz Nemčije, vredna pa je 950 tisoč mark. Podjetje je vložilo lani in letos v čistilne naprave 2,25 milijona mark.

MARIBOR

V čajnici mariborske blagovnice Merkur je na voljo več kot 30 vrst

čajev, od pravih do sadnih in mešanih; ti so zadnji čas vse bolj iskani. Blagovnica dobiva čaje z Dunaja.

MARIBOR

V obnovljenem delu Glavnega trga so odprli zlatarsko delavnico in prodajalno. Nova zlatarna je v stavbi, ki so jo v okviru prenove mestnega jedra pred nedavnimi obnovili. Zlatar je omenil, da ima mariborsko staro mestno jedro dušo, kakršne mlada mesta nimajo. Notranjost izredno privlačno urejenega prostora so uredili italijanski oblikovalci iz Riminija.

MARIBOR

V tukajšnjem Pokrajinskem arhivu so pripravili razstavo arhivskega gradiva z območja Sv. Lenarta Od leta 1196 do jožefinske dobe. Sv. Lenart je prvič omenjen pred skoraj osemsto leti v cerkveni listini. Razstava ima več delov: Sv. Lenart kot srednjeveški trg, "meščanski špital" (gradivo o prvi sirotišnici), reformistično gibanje Skačkači in župnija sv. Lenarta, urbarji (zemljiške knjige) iz 13. stoletja in rokopisi iz Arhiva Slovenije.

MARIBOR

Srednja kovinarska strojna in metalurška šola je dobila v svojih prostorih lepšo in predvsem bolj funkcionalno tehnološko učilnico, strojno delavnico

BOHINJSKO JEZERO sredi s snegom „pocukrane“ okolice je kakor iz pravljice.

in umivalnico. Delo v prenovljenih prostorih je veliko bolj prijetno — na šoli imajo še nekaj povsem neustreznih učilnic — poprečna starost strojne opreme je pa še vedno 25 let.

MARIBOR

V hiši na Slomškovem trgu 3 so odprli Slomškov dom. Ta združuje pod

svojo obnovljeno streho orglarsko šolo, prostore za škofijski mešani pevski zbor sv. Cecilije, galerijo Ars sacra in Slomškovo knjigarno. Tam so tudi prostori Karitasa. V galeriji bodo razstavljali predvsem umetnine z nabožno vsebino. V Karitasu bodo poleg običajnega dela vpeljali še svetovanje za osamljene in ljudi v stiski. Pozneje bodo odprli tudi kuhinjo za brezdomce.

MARIBOR

Prva gimnazija Maribor je praznovala 140-letnico obstoja. Osrednji svečanosti sta bili: prva pred poslopijem gimnazije — pripravili so jo nekdanji dijaki te gimnazije — druga pa v Kazinski dvorani, ki so jo pripravili nekdanji dijaki, sedanji umetniki. Odprli so tri razstave del nekdanjih dijakov te šole: dve likovni in eno knjižno. Organizirali so sedem okroglih miz, med drugim o ekološki zavesti mladih, o humanistični gimnaziji nekdanj in danes ter o morali mladih. Pri slavnostni akademiji na velikem odru mariborskega gledališča so nastopili sedanji dijaki gimnazije. Končno so se še srečale vse generacije dijakov Prve gimnazije.

TU SMO – VAŠI SMO

Karikatura: Franco Juri

STIŠKI SAMOSTAN — prelepa baročna obednica.

MARBIOR

Za hitro cesto skozi Maribor, Ptujsko cesto in mostom v dveh nadstropjih so z rumenimi svetilkami opremili sedaj še pomembno mariborsko prometnico, Koroško cesto. Kmalu bodo rumene luči zasvetile tudi na Šentiljski cesti. Ceste prvega reda in najpomembnejše vpadnice skozi mesto opremljajo s svetilkami, ki oddajajo rumeno svetlobo. Takšna razsvetljava omogoča boljšo vidljivost, hkrati pa porabi manj toka.

MURSKA SOBOTA

V osnovni šoli Dane Šumenjak je pripravilo soboško društvo gojiteljev pamskih malih živali razstavo. To je bila že šesta tukajšnja razstava domačih živali. To pot so bile na ogled okrasna perutnina, kunci, golobi in koze.

MURSKA SOBOTA

V novi poslovni stavbi Kmetijske zadruge Panonka so odprli nove prostore Hranilno-kreditne službe in veliko živilsko trgovino. V trgovini prodajajo dejansko vse, kar zraste na pomurskih poljih, torej bolj zdravo hrano.

PORTOROŽ

Slovenski sadjarji so dvajsetletnico sadjarskega društva Slovenije proslavili tukaj s strokovnim posvetom, letnim občnim zborom in ogledom istrskih sadovnjakov in oljčnih nasadov. Zbrali so se v portoroškem Bernardinu. Na svojem strokovnem posvetu so govorili o vzgoji oljk v slovenski Istri in vzgoji breskev, hrušk, nektarin in drugega sadja, ki raste na Primorskem.

PODČETRTEK

V zdravilišču Atomske toplice so odprli Terme z 2800 kvadratnimi metri površine. Te stojijo med Atomsko vasjo in hotelom. Od 950 kvadratnih metrov vodnih površin jih je približno 700 kvadratnih metrov pod streho. Notranji del je z dvema strugama povezan z zunanjim, ki je zaradi tople vode uporaben tudi pozimi. Slap, struga z brzicami, masažne sobe, otroški bazen, trije manjši bazeni z vrelni, finska in turška savna in še kaj so ob večjem gostinskem prostoru, od koder je razgled na bazen. Terme so stale blizu 30 milijonov mark. V Atomskih toplicah zdaj nameravajo posodobiti še kamp, povečati nočitvene zmogljivosti in zgraditi športna igrišča. Podčetrtek je tudi

dobil nagrado — turistični nagelj za preteklo leto.

SEVNICA

V krajevni skupnosti Zabukovje so odprli 4 km asfaltiranega cestišča. Predsednik republiške vlade Peterle je povedal, da bo sodobnejša prometnica v vasi pod Lisco in Bohorjem ohranila življenje. Preveč je namreč krajev v Sloveniji, ki so propadli. Zavzetost teh krajanov je lahko zgled tudi republiški vladi, kajti v Sloveniji se moramo nasloniti na svoje moči in znanje.

SLOVENJ GRADEC

Maja so začeli tukaj graditi novo osemletko, ki bo zavzemala okrog 4600 kvadratnih metrov. Šolska stavba bo s hodnikom povezana z bližnjo športno dvorano, ki bo v dopoldanskih urah tudi šolska telovadnica. Od šolskega leta 1992/93 bodo tako imeli v Slovenj Gradcu dve osnovni šoli s po 700 učenci.

ŠMARTNO NA POHORJU

Znamenita baročna cerkev sv. Arega na Frajhajmskem Pohorju utegne, če ne bodo takoj kaj ukrenili, tako propasti, da bo uničena tudi njena dragocena oprema. Za obnovo strehe, pročelja in zamrežitev oken ter stavbno pohištvo bi potrebovali več kot dva milijona dinarjev.

TURJAK

8. decembra je ljubljanski nadškof blagoslovil obnovljeno grajsko kapelo brezmadežne Device Marije. Znano je, da so se sredi septembra 1943 v grad zatekli pripadniki vaških straž. Napadli so jih partizani, ki se jim je po večdnevem obleganju posrečilo s pomočjo italijanskih topov in topničarjev izsiliti vstop v grad. Branilce gradu, tudi ranjene, so kljub obljubi, da jih bodo pustili pri življenju, postrelili. Leta 1962 so se spomeniške službe lotile obnove gradu. Župnikova prošnja leta 1962, da bi takratna oblast grajsko kapelo vrnila župniji, je bila zavrnjena. Nova oblast ji jo je sedaj vrnila in bo služila za župnijsko cerkev. Praznik se je nadaljeval v grajskih prostorih in v bližnjem lovskem domu.

vrenje v slovenskem kotlu

SLOVENIJA SE USMERJA K ODCEPITVI

Slovenija se pripravlja na izstop iz jugoslovanske zvezne države. Predsednik slovenske skupščine Bučar je na seji ustavne komisije v Ljubljani naznanil, da se bo že v bližnji prihodnosti vršilo ljudsko glasovanje, pri katerem naj bi slovenski glasovalci odgovorili na dve vprašanji: prvič, ali so za neodvisno slovensko državo, in drugič, ali so za odcep od Jugoslavije ali konfederacijo.

Bučar je izjavil, da je položaj Jugoslavije čisto brezupen. **Jugoslovanska država ne funkcionira več.** V tem položaju ostaja Sloveniji le izbira, da čaka na beograjsko „upokoritev“ Slovencev ali pa da sama stori prvi korak.

Slovenija si je zadnje mesece ustvarila položaj, ki ga ne sme spustiti iz rok, je dejal Bučar. Če Srbija odklanja konfederativno rešitev, ki jo zahtevajo Slovenci, potem ni Slovenija, ampak **Srbija tista, ki razbija skupno državo.** Za plebiscit je potrebno soglasje vseh političnih strank. Neuspeh bi bil po Bučarjevem „katastrofa“ za vse slovenske politične sile.

Slovenska vlada je že naročila analize o gospodarskih, zunanje-političnih in vojaških vidikih osamosvojitve. Po zamisli ljubljanske vladne koalicije naj bi se takoj po uspešnem ljudskem glasovanju začela pogajanja z jugoslo-

vansko vlado in ostalimi jugoslovanskimi republikami o posledicah odcepitve. Pri tem naj bi bila ustanovljena slovenska narodna banka in slovenski denar „lipa“. Slovenija bo v tujini uredila svoja diplomatska in konzularna zastopstva. Teritorialno obrambo bo spremenila v slovensko narodno vojsko. Treba je sprejeti novo državno ustavo in začeti dejavnost za mednarodno priznanje Republike Slovenije. (DIE WELT, Hamburg, 16. 11. 90)

SLOVENCİ O PLEBISCITU

Sredi novembra je ljubljansko DELO izvedlo anketo med računalniško odbranimi 966 telefonskimi naročniki iz vse Slovenije, od katerih se jih je odzvalo 583 (170 jih je pogovor zavrnilo, 213 jih pa ni bilo mogoče doseči).

Na vprašanje, KAKO BI GLASovali, KO BI BIL PLEBISCIT ŽE JUTRI, NA GLASovalNEM LISTIČU PA BI BILO ZAPISANO, DA NAJ SLOVENIJA S TEM DNEM POSTANE SAMOSTOJNA IN NEODVISNA DRŽAVA, je 64,3 % vprašanih odgovorilo z „da“, 16,1% z „ne“, 19,6 pa z „ne vem“.

Pred Slovenci so ta čas načelno možne tri odločitve: federacija, konfederacija in popolna osamosvojitve. Po anketi daje polovica ljudi prednost samostojni Sloveniji, dobra tretjina se ogreva za konfederacijo, za federacijo pa le 2,4 % ljudi.

Po mnenju vprašanih je bistveni razlog, zaradi katerega je potrebna osamosvojitve, gospodarsko propadanje Slovenije (36,9 %) ali dejstvo, da Slovenija nima vpliva na zvezno politiko (19,7 %), ali da so temu zdaj naklonjene mednarodne razmere (14,6 %) ali da nam v Jugoslaviji grozi močno zatiranje (11,1 %) ali pa razpad (10,8 %).

Na vprašanje, ALI BI BILA SLOVENIJA SPOSOBNA PREŽIVETI KOT SAMOSTOJNA DRŽAVA, jih misli 49,7 %, da ja; 27,6 %, da mogoče; 15,6 %, da ne; 7 %, da ne ve.

(po DELU, Lj., 17. 11. 90)

KOGA BI V SLOVENIJI DANES VOLILI?

Ljubljansko DELO je izvedlo po telefonu anketo, katero stranko bi volili v Sloveniji, ko bi bile volitve danes. **Bivša partija bi dobila 20% glasov, Demos**

40%, liberalci 15%. Demos bi torej nekoliko nazadoval, ostali dve stranki nekoliko napredovali.

Razlog za ta razvoj je v tem, ker so ljudje pričakovali, da bo v demokraciji blaginja takoj zacvetela, tega pa v nobeni bivši deželi partijskega režima ni. Slovenijo prav tako kot ostale podobne dežele pesti brezposelnost, propad številnih podjetij, rastoča inflacija in druginja.

Ljudje pač ne pomislijo, da je sedanja vlada podedovala propadlo gospodarstvo in da so v gospodarstvu in upravi skoraj vsi, ki so deželo pripeljali na boben in ki sedaj mečejo vladi polena pod noge. Poleg tega je še Srbija uvedla posebno carino na blago iz Slovenije.

ČUDNE DEJAVNOSTI JUGOSLOVANSKIH GENERALOV

Predsednika in šefa hrvaške in slovenske vlade so na nekem srečanju zahtevali od jugoslovanskega državnega predsedstva, naj se jasno izjavi proti javnim grožnjam najvišjih poveljnikov jugoslovanske vojske, češ da bodo posegli v dogajanja po republikah. Povedali so, da je **po ustavi najvišji poveljnik vojske državno predsedstvo.** Aktivna vloga generalov — z obrambnim ministrom Kadrijevičem na vrhu — pri ustanovitvi lastne „vojaške partije“ s komunistično usmeritvijo je v nasprotju z demokratizacijo in je nezdružljiva z vlogo vojske v demokratični družbi.

Zdi se, da **vojski ne gre** za to, da bi obdržala Jugoslavijo skupaj, ampak za puč v prid nazadnjaškemu komunizmu in velesrbski nadvladi. Mogoče je hotel Milošević vpreči vojsko v to, da bi preprečila njegov poraz pri volitvah.

Slovenski politiki govorijo o „izzivalnih sestankih“ vojaškega vodstva. Pred kratkim so bili vsi generali pozvani v Beograd, kjer jim je Kadrijevič rekel, da je jugoslovanska vojska trenutno edina sila, ki brani v Vzhodni Evropi socializem. Dejal je tudi, da je Gorbačov izdajalec, ker je izročil vso Evropo v roke NATU. Dolžnost jugoslovanske vojske naj bi bila rešiti ne le Jugoslavijo, ampak socializem v Evropi.

Pred nekaj dnevi so bili generali poklicani k drugemu srečanju, na katerem so se med drugim menili o vpra-

šanju, na katere kroge v Sloveniji bi se lahko obrnili, da bi tam demokraticizacijo zavrl in „separatiste“ zrinili z oblasti.

KAJ PRAVI CIA O JUGOSLAVIJI

Ameriška obveščevalna služba nepoveduje, da bo federalna Jugoslavi-

ja razpadla. Po vsej verjetnosti se bo to zgodilo v naslednjih 18 mesecih. Velika možnost je, da bo v tej večnacionalni balkanski državi izbruhnila tudi državljanska vojna.

Praktično vsi Američani, ki se ukvarjajo z Jugoslavijo, krivijo Miloševića kot glavnega povzročitelja težav v Jugoslaviji, tako zavoljo njegove politike zatiranja Albancev na Kosovu kot tudi zaradi podžigavanja srbskih nacionalističnih strasti.

DELO, Lj., 1. 12. 90.

KADIJEVIĆ: S SILO NAD SILO

„Največja nevarnost, ki grozi armadi in državi, je v vse intenzivnejši graditvi nacionalnih armad. JLA bo delovala v skladu z ustavo in zakonom; tistega, ki se bo temu spiral s silo, pa bo tudi s silo onemogočila.“ To je dejal zvezni sekretar za ljudsko armado general Kadijević v (nekem) intervjuju.

Povedal je še, da bo armada razorožila vse oborožene skupine, ki so bile ustanovljene zunaj enotnih in z ustavo SFRJ določenih oboroženih sil. Tisti, ki so jih ustanovili, pa bodo v skladu z zakonom tudi odgovarjali.

DELO, Lj., 3. 12. 90.

JANŠA OPOZARJA NA MOŽNA IZZIVANJA

Položaj postaja resen. Razpletanje jugoslovanske krize prehaja v zaključno fazo. Zdaj se odloča, ali se bo to zgodilo na miren način ali pa morebiti kako drugače. Kot sta na tiskovni konferenci povedala ministra Janša in Bavčar, obstajajo dokaj zanesljive informacije, da vojska načrtuje incidentne situacije, do katerih bi lahko v Sloveniji prišlo že prihodnji teden.

Janša je predstavil dva doslej zaupna dokumenta: pravilo službe varnostnih organov v oboroženih silah SFRJ in navodilo o delovnih metodah in sredstvih varnostnih organov JLA. Pravilo prišteva med notranje sovražnike vse nesocialistično usmerjene stranke, kar seveda ni sprejemljivo. V teh dveh dokumentih je dovoljeno priti do informacij tudi z izseljevanjem, dovoljene so tajne preiskave. Po slovenski ustavi so vse to nezakonita dejanja.

Po podatkih, ki jih je posredoval Janša, je vojska srbski policiji odstopila nekatera oklepna bojna sredstva. Tako bi lahko prišlo do uporabe fizične sile brez neposrednega sodelovanja vojske . . .

Obstajajo tudi poskusi ustvarjanja incidentnih situacij v Sloveniji in na

Razglas državljanom republike Slovenije

Na vse volilce v Republiki Sloveniji je skupščina RS naslovila tale razglas:

Udeležite se glasovanja na plebiscitu v nedeljo, dne 23. decembra 1990. Glasovali bomo o vprašanju: **ALI NAJ REPUBLIKA SLOVENIJA POSTANE SAMOSTOJNA IN NEODVISNA DRŽAVA?** — Da. Ne.

Odločitev za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo bo sprejeta, če bo zanjo glasovala večina vseh volilcev.

Odločitev za samostojno in ne-

odvisno državo Republiko Slovenijo ima naslednji pomen:

1. Republika Slovenija kot samostojna in neodvisna država ne bo več združena v zvezno državo — Socialistično federativno republiko Jugoslavijo.

2. Postopna uresničitev statusa Republike Slovenije kot samostojne in neodvisne države se uredi z ustavnim aktom za izvedbo odločitve, sprejete na plebiscitu, z novo ustavo Republike Slovenije in ustavnim zakonom za izvedbo ustave.

3. Republika Slovenija kot samostojna in neodvisna država lahko sklepala meddržavne pogodbe, vključno s konfederativno pogodbo z državami drugih jugoslovanskih narodov.

Na plebiscitu sprejeta odločitev za samostojno in neodvisno državo Republiko Slovenijo bo zavezovala skupščino Republike Slovenije, da v šestih mesecih sprejme ustavne in druge akte ter ukrepe, ki so potrebni, da Republika Slovenija prevzame izvrševanje suverenih pravic, ki jih je prenesla na organe SFRJ. Hkrati začne pogajanja z drugimi republikami v SFRJ o pravnem nasledstvu SFRJ in o bodoči ureditvi medsebojnih odnosov po načelih mednarodnega prava, vključno s ponudbo konfederativne pogodbe.

SMO ZA SAMOSTOJNO IN NEODVISNO DRŽAVO REPUBLIKO SLOVENIJO.

SKUPŠČINA
REPUBLIKE SLOVENIJE

Hrvaškem, kjer vojska ne priznava nove oblasti. Takšni poskusi naj bi na Slovenskem vplivali na udeležbo na plebiscitu in **spodkopali legitimnost sedanjega političnega in državnega vrha**. Eden takih poskusov je gotovo odlok ZIS o urejanju vprašanja nabornikov, kjer Slovenijo dosledno omenjajo kot socialistično republiko in jo torej že na ta način svojevrstno ignorirajo in diskreditirajo. Posledica tega odloka je zahteva vojske po izročitvi vseh seznamov nabornikov.

Do incidentne situacije lahko pride po besedah ministra Janše tudi zaradi slovenskih zahtev, da JLA vrne orožje, ki je bilo odvzeto teritorialni obrambi. Vojaki JLA imajo navodila, po katerih lahko uporabijo tudi plinska sredstva in strelno orožje. Po ministrovih besedah so zdaj zavarovani vsi najpomembnejši objekti v Sloveniji.

Janša je omenil **premike nekaterih posebnih vojaških enot, dekonverziranje oklepnih bojnih sredstev, premetitve oficirjev iz generalštaba v Slovenijo, premeščanje starešin slovenske in nesrbske narodnosti iz Slovenije in namestitve častnikov srbske narodnosti**, poleg tega pa so v zadnjem času v vojski menda tudi precej zvišali plače . . .

Janša je omenil, da vojska zadnje čase sklicuje tudi rezervne starešine. Gre predvsem za propagandne sklice, kjer jih prepričujejo, da so odločitve slovenskih oblasti napačne.

DELO, Lj., 8. 12. 90.

BUČAR NE GRE NA SEJO ZVEZNEGA ZBORA

Predsednik slovenskega parlamenta dr. Bučar je zvezni skupščini odgovoril, da se ne bo udeležil seje zveznega zbora, na kateri naj bi pojasnil, kaj hoče Slovenija s plebiscitom, zaradi zavezanosti stališčem slovenske skupščine, da **so naši sogovorniki samo druge republike in njihovi legitimno izvoljeni organi**. Če bi se pogovarjali v zvezni skupščini, ki je eno glavnih žarišč nesoglasij v Jugoslaviji, bi ravnali v nasprotju z navedenim.

Predsednik Bučar je še pojasnil, da je odločitev Slovenije skladna s tistim, kar je ponudilo zvezno predsedstvo, ko je ugotovilo, da **v veljavnih ustavnih okvirih jugoslovanske krize ni več**

mogoče rešiti. Slovenija se je med možnimi rešitvami, ki naj bodo demokratične in mirne, odločila za plebiscit, da bo tako najbolj demokratično izražena volja slovenskega naroda. Da bi Jugoslavija še naprej obstajala, je edina možna pot, za katero se tudi zavzamemo, konfederacija. Da bi do nje prišlo, se je treba pogovarjati z republikami brez posredovanja zvezne skupščine in zveznega predsedstva. Torej **ne razbijamo Jugoslavije**, ampak ubiramo pot, ki omogoča, da se temu izognemo, saj do dogovora v zvezi skupščini ne pridemo.

DELO, Lj., 15. 12. 90.

SLOVENSKA OBLAST NAJ BI ŠIRILA „OZRAČJE STRAHU“

Tiskovni urad predsedstva SFRJ je v zvezi s plebiscitom **obtožil slovensko vodstvo, da širi „ozračje strahu“**.

Ker se državni organi Republike Slovenije na predsedstvo SFRJ pogosto obračajo s trditvijo o nenavadnih aktivnostih JLA, ki v Sloveniji ogrožajo državljanske svoboščine in ustavne pravice prebivalcev te republike, je biró predsedstva SFRJ za tisk in informacije izdal sporočilo, ki govori o težnji, da bi med slovenskim prebivalstvom pred plebiscitom zasejali strah pred JLA. Predsedstvo SFRJ zato takšno ravnanje obsoja.

DELO, Lj., 15. 12. 90.

NOVA SLOVENSKA VOJSKA

Janez Janša, obrambni minister, je predstavil prihodnji koncept slovenske vojske. Pravi, da **je obramba Slovenije v njem prvič v zgodovini obravnavana zgolj s slovenskega stališča**; prvič se o mejah Slovenije govori kot o državnih mejah. Bistveno izhodišče ni več, koliko denarja bi potrebovali za lastne oborožene sile, ampak bolj podatek, koliko bi Slovenija sploh lahko dajala za svojo vojsko.

Janša je menil, da **bo šlo v prihodnje za vojsko manj**, kot gre zdaj. Veliko bo seveda odvisno od pogajanja z zvezno vojsko. Če bo ta ob odhodu iz Slovenije odpeljala vso opremo in oborožitev, bodo začetni stroški seveda velikanski.

Dilema je, kakšna naj bo ta nova vojska: profesionalna ali obvezniška? Janša je menil, da **bi najbolj ustrezala**

PETERLE O PLEBISCITU

Povzemamo nekaj misli iz govora predsednika slovenske vlade Peterleta pred slovensko skupščino 6. decembra, ko je le-ta soglasno sprejela sklep o razpisu plebiscita.

Vlada govori v svojem gradivu o osamosvojitvi Slovenije odkrito tudi o tveganju tega koraka. Vendar vidi glavno in nevarnejše tveganje v ostajanju Slovenije v taki Jugoslaviji, kjer ne bi mogla uveljaviti svojih pravic. Le nekatere nevarnosti ostajanja: notranje carine, vojaški socializem, neplačevanje računov, grožnje, sistem preglasovanja, oviranje razvoja, zamisel mešanega ozemlja.

Odločitev naroda za samostojno Slovenijo ne pomeni nedeljske karte za odhod iz tega dela Srednje Evrope, pomeni pa prostejše roke, čiste račune, možnost za polet naših ustvarjalnih sil in približevanje k Evropi.

K neki novi, kakovostni skupnosti jugoslovanskih republik in narodov pomaga največ čimprej evropeizirana Slovenija, ne pa preglasovana jugoslovanska provinca.

Naj temu dnevu sledijo novi, zreli koraki. Nadaljujmo naše delo za samostojno in demokratično Slovenijo.

kombinacija obeh. Povsem profesionalna armada bi bila namreč predraga, čisto obvezniška vojska pa bi zahtevala predolgo služenje vojaškega roka. Tako se je Janša odločil za kombinacijo, ki bi omogočala tudi precej krajši vojaški rok. Ta naj bi po ministrovih besedah trajal od šest do osem mesecev.

Velik problem bodo kadri. Janša je dejal, da bi v tem trenutku lahko računali na blizu tisoč častnikov v JLA, na del oficirjev „Neslovencev“, ki so že

(Dalje na 27. strani)

po 45 letih križem kražem po Sloveniji

Usmerim se proti severu in se za-
vozim do **Pečarovcev**. Potem
moram voziti nekaj nazaj in proti za-
hodu. V **Šalamencih** sem, v razpo-
tegnjeni vasi, večidel na rahlo dvig-
njenem pobočju obrobne Gori-
čkega. Vprašam, kje je domačija
gospoda Korčija — kasneje sem
doživel, da ima znance po vsem
Prekmurju. Pripeljem se k lepi hiši,
na skrbno urejeno dvorišče, a go-
spodarja ni doma, gospa Kristina
je pa na zdravniškem pregledu v
Nemčiji.

Kar prav mi pride, da naredim
nekaj korakov po travi za dvori-
ščem, kjer se začno ravna, obširna
polja, do kamor seže pogled. Kak-
šna lepota!

Ne traja dolgo in gospodar je tu.
Vesel in prijazen kot vedno.

Seveda je brž na mizi krožnik in

*Pred cerkvijo sv. Petra
v Šalamencih.*

kozarec in kar spada zraven. Beseda
da besedo in v prijetnem prek-
murskem domu se razživijo spomi-
ni iz skoraj dvajsetletnega skupne-
ga bivanja v istem mestu na tujem.

Kajpada moram tudi v klet, kjer
se prostori vrstijo drug za drugim,
in ne prazni. Zajetni sodi hranijo
vinsko kapljico, izpod stropa pa vi-
sijo posušeni kosi svinjine.

Tudi v pritličju in više je sob in
prostorov za veliko družino. Seve-
da, gospodar je zidarski mojster,
pa si je hotel zgraditi pošten, zaje-
ten dom.

Še isti večer telefonira ženi v
Nemčijo. Prišla bo čez dva, tri dni,
in do tedaj ne smem na noben
način od njih preč.

nedelja, 15. julija

Najprej se grem predstaviti župni-
ku g. Frideriku v **Pečarovce**. Zgo-
voren je in prijeten. G. Korčiju brž
pove, da zbira denar za reflektorje,
ki bodo osvetljevali zunanjsčino
župne cerkve sv. Boštjana — Sebe-
ščana. A g. Korči noče danes na
to uho nič slišati.

Župnika prosim za dovoljenje, da
smem maševati v Šalamencih.

O cerkvi sv. Petra v Šalamencih
bi bilo mogoče marsikaj zanimive-

Župnijska cerkev v Kuzmi.

ga povedati. Da ta prijazna cerkvi-
ca sploh stoji, gre zasluga mojemu
gostitelju. Treba je bilo dobiti vsa
dovoljenja za gradnjo, kar v svinče-
nih letih partijskega enoumja ni
bilo ravno najlažje, potem pa denar,
kakšnih 100.000 mark, kar tudi
niso mačje solze. Vaščani imajo
radi ta svoj božji hram: v njem se
vrsti katoliško in evangeličansko
bogoslužje.

K maši se jih je nabralo za polno
cerkveno. K posebni mizi spredaj
so sedle žene, ki so vso mašo nav-
dušeno prepevale. Kajpada so peli
tudi ostali. Prišlo je tudi nekaj
evangeličanov, saj so si vaščani
med seboj dobri in jih različna vera
ne ločuje. Vsakdo spoštuje prepri-
čanje drugega in tako je v vasi mir.

Opoldne se peljeva z g. Korčijem
na kosilo v gostilno v **Bodonce**, v
široko razloženo vas na zadnjih iz-
rastkih Goričkega, od tam pa na

obisk k Fujsovim v **Radovce**. Ti ležijo v dolini ob potoku Spuniki, pa tudi na bližnjih pobočjih in slemenih. Pri hišah raste sadno drevje in trta.

Gospodar je bil dolga leta v Nemčiji in je redno prihajal k naši maši. Je primer izredno skromnega, plemenitega in dobrega človeka. Lepo domačijo ima in človeku je kar hudo, ko vidi, s kakšne lepote so se morali ti ljudje za dolga leta odpraviti v tujino po kruh. Spomnim se nekaterih primerov naših zdomcev, ki so se v tujini izgarali, domov so pa odšli samo umret.

Sploh pa mi ob tem prihaja nekaj drugega na misel. Kolikokrat so na našo faro na tujem prihajale prošnje iz domovine, da bi med zdomci pobirali denar, zdaj za to zadevo, potem za drugo. Imel sem velikokrat vtis, kot da mislijo doma, da naši zdomci denar kar po cestah pobirajo.

Le redkokdo pomisli, s kakšnim trdom si ga morajo prislužiti. Ne samo, da so norme dela na urejenem Zahodu precej višje, kot so bile doslej doma, naši ljudje imajo tudi neprimerno višje stroške, kot ko bi živeli doma. V Sloveniji si navadno gradijo hiše, na tujem pa morajo plačevati stanovanje. Pa tudi vsaka pot domov — in koliko jih je! — nekaj stane.

Z bivanjem v tujini je združeno tudi dokajšnje tveganje. Najprej tveganje na brezštevilnih poteh domov in zdoma. Ne eden naših zdomcev se je na teh poteh ponesrečil, tudi smrtno. Potem pa še tveganje glede zakona, saj ločeno bivanje zakoncev — če in kjer gre za tak primer — kaj lahko pomeni začetek medsebojnega oddaljevanja.

Po vrnitvi domov se ustavimo pri sosedovih. Domača hči, ki bo z možem prevzela nekoč domačijo, je v službi v banki, popoldne pa dela doma v hlevu. Pravkar hrani prašiče.

„Saj so mi prašiči nadvse simpatični, a smrdijo pa le,“ ji rečem.

„Veste,“ mi pravi, „če ne smrdi, tudi ne bo kasneje dišalo.“

Božjepotna cerkev Marije Vnebovzete v Gradu.

Ogledujem si stroje. Vse imajo, kar potrebuje sodobna kmetija. Tudi drugim hodijo pomagat. Res zglodna kmetija.

Po večernem klepetu, ko sva si tudi dušo privezala, odideva z gostiteljem vsak v svojo sobo k počitku.

16. julija

Danes me čaka **krožna pot po Prekmurju**.

Zjutraj mašujem v **Pečarovcih** skupaj z župnikom.

Po zajtrku se odpeljeva z gostiteljem proti severu, v njegov rojstni kraj, v **Dolič**. Rojstna hiša stoji malo v bregu. Njena posebna zanimivost je, da v malo koritce v kletnih tleh stalno doteka ledeno mrzla voda, ki je zlasti poleti dokaj dobro-

došla. Na domačiji ne živi sedaj nihče, a v prihodnjih letih bo hiša obnovljena, če Bog da.

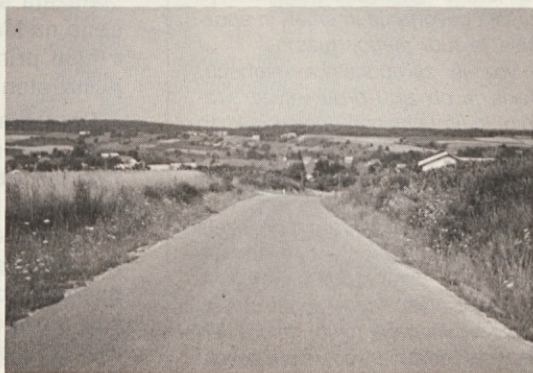
Pot naju pelje naprej po Goričkem v **Kuzmo**, od koder je samo še dva kilometra do avstrijske meje. Kraj napravlja zelo prijeten vtis: vse ceste so asfaltirane, lične hiše zidane, mnogo je novogradenj.

Najprej se oglasiva pri župniku. Razkaže nama z izrednim okusom prenovljeno župnijsko cerkev sv. Kozme in Damijana na mali vzpetini nad krajem. V njej občudujem slike Lojzeta Perka, med drugim njegov križev pot. Sklenem, da ga bom dal prefotografirati v zmanjšanem merilu za kapelo v našem župnišču.

Sestrična mojega gostitelja, ki si je skupaj z možem tu zgradila veliko hišo, naju je skupaj z domačim župnikom povabila na kosilo. Moj Bog! Kot na svatbo!

on

bo še

Prijazna pokrajina na Goričkem.

ivan cankar

na klancu

roman

Francka ga je gledala začudeno. „Da, umrla je,“ je zavzdihnil. „Dobra gospa je bila, za vse življenje me je preskrbela v testamentu, po en goldinar dobivam na mesec pri notarju . . . Zdaj bo že kmalu prvega . . . Ampak hiša mora ostati, kakor je, je rekla, in jaz pazim, da ostane vse tako, kakor je bilo . . . Pa zbogom, Francka!“

Mračilo se je, v farni cerkvi je zvonilo angelsko češčenje.

Francka je šla počasi po samotni, s peskom posuti stezi. Pod vrbami je včasih tiho zažuborelo, drevje je bilo že golo, veje so bile črne in mokre. Zadaj v dolini, pod skalami, je bilo temno in strašno, Francka si ni upala dalje in vrnila se je.

Na poslopju so se okna že svetila, v beli svetlobi za zagrinjalom so se premikale sence. Francka je slišala govorjenje in smeh in spoznala je tudi njegov glas.

Voz je zaropotal na dvorišču. Tekla je ob zidu proti velikim vratom, ki jih je hlapec odpiral in ki so hreščala v rjastih tečajih. Tam je stala gosposka kočija in konja sta bila že vprežena.

Na hišnem pragu se je prikazala lepa dama, ki jo je bila srečala Francka v mestu z njim. Ogrnjena je bila v plašč, ki je segal do tal. Privzdignila ga je malo, tako da so se videli drobni sivo rumeni čevljički, in je šla proti kočiji.

Za njo je prišel on na prag in se

Francka se je poročila s krojačem Mihovom. Zaradi revščine se je po nekaj letih družina preselila v kočjo na klancu. Mihov se je zapil in ženo zasovražil. Odšel je na delo v svet in ni se več vrnil.

Tudi otroci so začeli odhajati: Tone učit se za krojača, Lojze v šole, Francka služit.

Mati Francka se je postarala. V hišo se je naselila revščina.

Lojze ni več študiral in se je izgubil. Tone se je vrnil bolan in naslednjo noč umrl.

Bližala se je zima, ki so se je na klancu bali, ker je v hiše prihajal mraz in se je na stenah delal led.

Domov se je vrnila Francka. Materi je pripovedovala zgodbo o srečanju s slikarjem, ki pa jo je pustil in odšel z drugo. Nekoč ga je v trgu čakala pri velikem poslopju ob vodi. Razcapan človek jo je pozdravil, češ da sta skupaj služila. Povedal ji je, da je gospa umrla.

je razgovarjal na glas in smeje s postarnim gospodom, ki mu je bil čisto podoben in ki je imel prav tako kakor on žameten telovnik in na glavi širok klobuk. Stisnila sta si roke, pohitel je za njo in skočil v kočijo. Voznik je vozil počasi po dvorišču proti vratom, kjer je stala Francka.

Ko je prišla kočija mimo, se je ozrl skoz okence in se je nasmeljal z odurnim nasmehom.

„Na pomlad, Francka! Zbogom!“ je zaklical, ko mu je pogledala v obraz s prestrašenimi in prosečimi očmi.

Tudi dama se je ozrla skoz okence, pokimala je Francki in se je zasmejala.

Voznik je zamahnil z bičem, kočija je švignila mimo in je izginila za zidom. Ko je tekla Francka za njo, je videla samo še, kako je zašknjila prek mosta in se izgubila za drevjem . . .

„Zdaj pojdem v Ljubljano!“ je dejala Francka že v polspanju. Toplo in prijetno ji je bilo pod odejo. Zunaj se je bilo nebo prevedrilo in mesec je sijal na posteljo. Trepalnice so ji lezle na oči, misli so se že motale kakor v sanjah, govorila je zmerom bolj tiho, jecljaje, nerazumljivo, in ko je utihnila, je dihala mirno in enakomerno, izza polodprtih, smehljajočih ustnic so se svetili beli zobje . . .

A mati je poslušala dalje in govorilo je v izbi dalje, čisto jasno in razumljivo. Videla je vse postaje križevega pota, ki se bo završil na klancu, kakor je zapisano.

„Izgubili se bodo in se bodo vrnilo, zato ker jim je usojeno, da poginejo na klancu.“

Vrnila se bo bleda, izsušena, sključena, zavita v posvaljkane gosposke cunje, razcefran klobuk na glavi . . . Izba bo čisto prazna, dišalo bo po mrlcih, po ugašenih lojevih svečah. Od vlažnih sten bo kapljalo in kaplje bodo zmrzovala. Veter bo pihal skozi razbita okna, razpokane duri se bodo stresale.

In pred durmi bo stala ona in bo pritiskala počasi na kljuko in si ne bo upala vstopiti. Počasi . . . počasi se bodo odpirale duri, pogledal bo v izbo plašen, čisto izmučen, droben obraz in oči bodo iskale . . .

Duri bodo ostale odprte, drobno telo bo sedelo na klopi, glava bo klonila proti kolenom, oči se bodo zatiskale počasi in se bodo zatisnile za zmerom. Ustnice se bodo še premikale, še bodo šepetale: „Pridi, zakaj odlašaš tako dolgo? Davno je že minila pomlad. Pridil!“ Šepetale bodo in bodo umolkniile za zmerom . . .

Na stenah se bodo svetile ledene kaplje, veter bo pihal iz veže in skozi razbita okna . . .

„Ostani, Francka, ne hodi!“ je zaklicala mati v spanju in prebudili sta se obedve.

Pričelo se je že daniti in Francka je vstala.

„Ali pojdeš, Francka?“ je prašala mati in njen tihi glas je prosil: „Ostani pri meni, otrok, ne hodi!“

„Moram, mati! Bom že dobila kakšno službo v Ljubljani,“ je odgovorila Francka mirno in se ni ozrla.

Napravila se je in je stala sredi izbe. Bala se je pogledati materi v obraz, stiskalo jo je v prsih.

„Zbogom, mati!“

Dala ji je roko in šli sta proti durim.

„Če se več ne vidiva, Francka . . .“ je zastokala mati in jo je držala krepko za roko.

„Zakaj bi se ne videli več?“

Stala je s sklonjeno glavo in v

srcu ji je odgovorilo razločno: „Nikoli več!“

Šla je po klancu, tu pa tam so zaškripale duri, prihajali so ljudje na prag in so gledali za njo.

Čevljar je pogledal skoz okno in jo je spoznal in je zaklical: „Francka!“

Ni se ozrla in je stopala hitro, oči uprte v tla.

„Francka, da se kmalu spet vidimo!“

Njegov glas je bil čuden, zloben in sočuten obenem. Okrenila je glavo in je videla koščen, z razmršeno brado poraščen obraz pijanca. Oči so ležale pod košatimi obrvmi v globokih jamah.

Zapomnila si je ta obraz natanko, zakaj videla ga je pozneje, po davnem času, ko se je sklanjal nad njo in je bil poln usmiljenja . . .

Spreletelo jo je nekaj nerazumljivega in hitela je navzdol proti trgu, proti kolodvoru. Slišala je, da jo je klical zadaj trepetajoč glas, ki se je izgubljal v vetru.

„Francka, ostani!“

Mati se je vračala v izbo in opirala se je z rokama ob steno, da je prišla do klopi, ker so se ji zibala tla pod nogami in se je strop majal in udiral . . .

KLANEC SIROMAKOV

Hladen marec je bil. Dež, ki je škropil v dolgih, tankih curkih, je bil mrzel kakor snežnica. Če je ponehalo za uro, je zapihal leden veter. Sneg se je tajal počasi in ponoči je zmrzovalo, tako da so bili travniki zjutraj pokriti z ledeno skorjo tako trdo, da so odskakovale in se pršile deževne kaplje, kakor da bi bile ob steklo.

Lojze Mihov je romal po cesti iz Ljubljane. Roke je imel zakopane v hlačnih žepih, ovratnik kratke suknje je bil zavihan visoko do ušes in skrival je vanj kocinasto brado. Drugače pa ga vreme ni zelo zanimalo. Žvižgal je polglasno, ni se mu zdelo potrebno, da bi se ogibal luž, ki so prepregale cesto. Z levo nogo je malo poskakovalo, ker ga je žulil čevljar na peti. Menda je bil prodril žebelj skozi podplat.

Pridrdral je mimo kmečki voz in ga je oškropil.

„Kanalja, če me ne vzameš gor, pa me vsaj pri miru pusti!“ je zakričal za njim.

Ozrl se je časih naokoli in spominjal se je študentovskih časov, ko je hodil po teh krajih z velikim upanjem in z veliko žalostjo v srcu.

Maksim Gaspari: Starka zima.

Spomini niso bili posebno otožni in smehljaj se je.

Domislil se je, kako je romal nekoč z materjo proti Ljubljani in kako je mislil vso pot o neki čudni prihodnosti, ki je bila takrat zelo blizu — bogastvo, gosposka kočija, dvoje parov konj, vse življenje tako sladko kakor večer sveti večer . . . Domislil se je in še bolj veselo mu je bilo pri srcu, tako da je stresal z glavo in se smejal polglasno.

Prišlo mu je nasproti dvoje žandarmov v dolgih plaščih, puške na ramah. Stopala sta krepko in naravnost, tako da se jima je moral umakniti vstran. Gledala sta ga s sumljivimi pogledi in čeprav se ni ozrl, je opazil na korakih, da sta gledala za njim. Smehljaj se je in si je mislil:

„Če se zdaje ozrem, stopita k meni in me poprašata z moškim glasom: ‚Kdo si?‘ In jaz bi jima odgovoril — no, kaj bi jima odgovoril? ‚Lojze Mihov!‘ — Hvala Bogu, ime mi je še ostalo! Imena človek nikoli ne izgubi — bodi še tako siromašen, ime ima vendarle. Tako je na svetu vse pravično in dobro urejeno.“

Zvedrilo se je malo, sonce je zasijalo na luže, zalesketalo se je na travnikih, pokritih s kopnečim snegom.

Lojze je zamežikal, dobro mu je dela sončna svetloba in odvihal si je ovratnik, dasi je bilo mraz in so bili sončni žarki hladni kakor v januarju.

Na zahodu je bilo nebo že čisto jasno, svetla sinjina se je širila zmerom bolj, segala je zmerom više in oblaki so se pomikali počasi za vzhodne in južne gore. Komaj za ped visoko je še stalo sonce nad holmi in tako je bilo hladno in blede, da so oči lahko gledale vanj.

Lojze je gledal naravnost v sonce in se je smehljajal kakor otrok.

„Glej no, še nikoli te nisem videl. Ampak danes si se sleklo pred mano, ti gosposko veličastvo, in jaz te gledam. Sram te bodi!“

Zasmejaj se je, nato je zažvižgal veselo koračnico in je stopal v taktu dalje po cesti, ki se je že sušila, ko je komaj dež ponehal in se

je ozrlo sonce nanjo z zaspanim, še trudnim očesom.

Ravnina se je ožila, z desne so se bližali holmi in so zagrinjali dolino z dolgimi sencami.

Lojze je ugledal od daleč samotno krčmo in se je spominjal z veseljem ljubeznivega in gostoljubnega krčmarja. Pospesil je korake in ko je prišel do krčme, se je usmeril naravnost vanjo.

V veži ga je srečal krčmar in se je razveselil.

„Kje pa sem te videl, čakaj no? . . . A, ti si tisti študent, že vem. Kar noter, kar noter!“

Porinil ga je skozi duri in Lojze je ugledal družbo za mizo, dvoje mladih gospodov in lepo krčmarjevo hčer, ki se je ozrla nanj z veselmi očmi — tiste oči so bile kakor takrat in Lojzeta je minila razposajenost. Zabolelo ga je v srcu in čutil se je plahega in nerodnega.

„Študent je, Ančka, prinesi mu vina in kruha!“

Gospod z drobnobradico in z naočniki se je ozrl nanj, gledal ga je pazljivo dalj časa.

„Kaj niste vi Mihov?“

„Seveda sem Mihov, Lojze Mihov!“

„O, glej, tak sédi no sem — jaz sem Krivec, Jože Krivec . . .“

Ponudil mu je roko. Lojze ga je gledal začuden.

„Nobenega Krivca ne poznam . . .“

Nato pa se je mahoma zakrohotal in se je zavrtel na peti.

„Ah, Krivček, Krivček . . . Kakšen pa si? Čemu pa imaš naočnike? In brado nosi Krivček! . . . Kaj pa delaš tod?“

„Kaj bi delal tod?“ je odgovoril Krivec bolj mirno in hladno in je premeril z dolgim pogledom Lojzeto zanemarjeno in zakrpano obleko. „Učitelj sem pri vas, že dve leti.“

Lojze je prisedel k mizi. Drugi gospod, suh in kakor zelo sestradan, je bil davčni praktikant iz trga. Iz dolgega obraza so gledale velike, toda prazne in tope oči.

„Kaj pa ti, Lojze? Kaj pa ti počneš?“

„Nič ne počnem. Upiral sem se dolgo, pa ni bilo nič in če je brez

upiranja isti vrag, čemu bi se človek po nepotrebnem mučil?“

„A tako!“ je odgovoril učitelj malomarno in se je ozrl še enkrat in pazljivo in radovedno na Lojzetov obraz.

In ta obraz ni bil čisto nič podoben Lojzetovim veselim besedam. Smejaj se je, kakor se režé lobanje. Lica so bila sama ohlapna koža, nos je bil oster in svetel, kakor mrličev, oči so ležale v globokih jamah. Redke kocine, ki so pogajale pod nosom in na bradi, so dajale obrazu celo nekaj odurnega, pijanskega. Roke je imel na mizi — koščene so bile in koža se je grbila na njih kakor pri starcih. Ko mu je bil dal roko, je čutil učiteljev potne in spolzke dlani.

„Kam si se zdaj namenil?“

„Domov. Mater grem pogledat, če še živi. Nisem je videl že pet let in ona misli, da se vrnem v kočiji, z dvema paroma konj . . .“

Izpraznil je kozarec in rdečica mu je stopila v lica, čuden ogenj se je žigal v očeh.

„Ali se spominjaš, Krivček, naših ljubljanskih časov? Ali se spominjaš, kako smo krolali? . . . O, Krivček, zapoj še enkrat s svojim tankim glaskom, da te slišim, preden umrjem!“

„Kje so zdaj ljubljanske beznice!“ je odgovarjal učitelj resno. „Druge skrbi imamo zdaj, dragi moj!“

Lojze je bil vesel, smejaj bi se in prepeval bi.

„Kdaj pa si izginil iz Ljubljane?“ ga je prašal učitelj.

„Ne vem. Izginil sem nekoč, ko nisem imel ne kosila ne stanovanja . . . Ali veš, zakaj sem šel od gledališča? Zato, ker mi je na odru želodec krulil . . .“

Učitelj je stresel nevoljno z glavo, praktikant se je nasmehnil.

„Pomisli, na Dunaju sem bil in sem se hotel vpisati — kam misliš? Naravnost na akademijo! Saj sem bil dober risar.“

„Vraga, zakaj pa se nisi vpisal?“

„Kako? Raztrgan sem bil, pa si še noter nisem upal . . . Nato sem grabil sneg, zaslužil sem goldinar na dan, a to je bilo samo tri dni, dlje nisem mogel . . .“

„Zakaj ne?“

„Zato, ker ni več snežilo.“

„Kako pa si prišel v domovino?“

„Na državne stroške, pet dni sem se vozil — a prijetna vožnja je bila, nobenih skrbi ni imel človek . . . Večno mi bodo ostali v spominu tisti dnevi. Ješ, pa ne prashaš, od kod je prišlo. Spiš, in te nihče ne goni prek praga — kakor tičica pod nebom . . . Nato sem bil spet celo v Ljubljani.“

„Kaj te niso pripeljali domov?“

„Izgubili so me spotoma, kakor prazno vrečo . . . Ali potem, bratec, ti je bilo življenje! . . . Misli si, da sem kradel jabolka za vodo — to je velika umetnost in več potrpljenja in vaje je treba zanjo kakor na primer za šolmaštrovanje. Potem sem prišel k advokatu.“

„Čemu nisi ostal pri njem?“

„Po prvi plači, ki mi jo je bil dal, sem se od veselja tako napil, da me dva dni ni bilo v pisarno . . . , potem si pa nisem več upal tja . . . To je bila zadnja nit, ki sem jo pretrgal. Takrat se je nehalo vse . . . In zdaj sem čisto svoboden.“

„Ni lepo življenje,“ je opomnil učitelj.

„Ni bilo lepo, ampak tako je moralo biti. Čudil bi se, če bi se kdaj nenadoma spremenilo. Nikoli še nisem videl, da bi rodil osat žlahrne sadove. Raste samo zato, da ga populijo osli.“

Učitelj je naročil vina, gostilničar je prinesel Lojzetu gnjati in belega kruha. Ko je Lojze ugledal rdeče, prijetno dišeče meso, so se mu zasvetile oči. Jedel je molče in hitro. Z levico je držal krožnik, kakor da bi se bal zanj.

„Kako je zdaj v trgu? Kaj počnete?“ je vprašal, ko si je obrisal ustnice.

Krivec je napravil zelo resen obraz in si je pomaknil naočnike bliže k očem.

„Jaz, prijatelj, sem se lotil resno svojega poklica, kakor sem nameval, ko sem bil še v šoli . . .“

„Torej misliš še zmerom reševati svoj narod?“ se je nasmehnil Lojze.

„Naroda ne, ampak vsaj njegov čisto majhen del, saj je to tudi nekaj . . . In niti ne veš, kakšno je naše ljudstvo. Če si videl ljudi pija-

ne v krčmi, so se ti zastudili — polberači in popolni berači, ki pijo in preklinjajo in propadajo kakor živina. Kar jih je boljših, beže v Ameriko, na Nemško, v Bosno, a pijani berači, ki so prelahkomiselni in preleni, da bi si pomagali, ostanejo doma . . . Tako si morda videl ljudstvo in tako si ga sodil. Jaz pa sem ga spoznal in ni boljšega na svetu. Zdaj imamo v trgu bralno društvo . . .“

„Saj je bilo že prej . . .“

„Za gospôdo, ko človek ni smel vanj, če je dišal po govedu. Zdaj pa smo sami, sami kmečki fantje in delavci. Napravili smo si lepo knjižnico, beremo časopise, prepravimo in tudi krokamo. To so čisto drugačni kroki, zato ker so ljudje drugačni. Pomisli, da so se spremenili nekateri celo v obraz, odkar so v društvu!“

„Na ta način jih misliš reševati?“ je vprašal Lojze.

„Zakaj ne na ta način? Uboštvo

je veliko, toda inteligenten človek si ve pomagati, duševni siromaki pa so dvakrat ubogi — skrijejo se in pričakujejo konca . . . A to je vendarle samo začetek. Zbuditi je treba ljudi. Kadar se bodo predramili in spregledali, si bodo že pomagali sami. Navadili se bodo na družbo, videli bodo, da vsak sam ne opravi nič, da se mora naslanjati drug na drugega . . . To so nam že prej pokazali socialistični usnarji, ki so se združili in ki niso več hlapci svojih gospodarjev. Poglej jih v nedeljo, pa jim boš poznal samo na rokah in na črnih nohtih, da so delavci. Doslej so jih fantje sovražili, ker so jim bili pregosposki, zdaj jih ne sovražijo več . . .“

„Ganljiva idila!“ je opomnil Lojze.

„Ni še, a jaz bi rad, da bi bila.“

„Če si kaj posebnega domišljaš o svojem delovanju, se motiš. Kaj pa je novega pri tvojih načrtih? Stare fraze in drugega nič.“

bo še

Smučarji na Voglu nad Bohinjskim jezerom.

iz življenja naših far po Evropi

anglija

Čas beži! Zdi se, kot da bi bilo včeraj s prihodom našega župnika Cikaneka iz Švedske, a je tokrat že četrtri obiskoval naše rojake za advent in božič po britanskem otoku in jim prinašal božično blagovest v materinem jeziku. Prav ob tem času se naši rojaki najraje zbirajo k bogoslužju, saj jih spominja na naj srečnejše mladostne dni ob posebno toplem praznovanju Kristusovega rojstva v domovini po družinah in v domačih cerkvah. Zato ob tem času najbolj čutijo domotožje. Mnogi naši rojaki so v domovini hodili v globokem snegu in z baklami v rokah k polnočnicam, ki so mnogokrat bile zelo oddaljene od njihovih vasi in naselij. Zdaj, čeprav ne več tako mladi, še vedno upajo, da se bodo dobri stari časi zopet vrnili v naše domače kraje. Prav tako tudi pričakujejo, da se bodo mnoge stare šege in navade obnovile, saj so bile mnoge pod preživelim režimom prepovedane, nekatere pa tudi pozabljene.

Iskreno upamo tudi mi, razkropljeni slovenski rojaki po britanskem otoku,

Po polnočnici v slovenski kapeli z našimi rojaki s skrajnega severa Norveške.

da gremo naproti srečnejši in lepši prihodnosti slovenskega naroda. Škoda je bila ogromna: 45 let zamujenega časa!

avstrija

PREDARLSKA

Martinovanje: Sv. Martina se ne spomnijo samo v vinskih krajih, ampak tudi tam, kjer ni vinogradov. Mlado in staro je takrat na nogah, da bi se ta običaj slučajno ne pozabil. Iz roda v rod gre to praznovanje. Kar je povezano s starimi ljudskimi običaji, je že prav, da se ohrani. Toliko lepih starodavnih običajev je že šlo v pozabo. Izpodrinili so jih radio, televizija in drugi mediji. Družabnost pa je ena izmed oblik, kjer se človek sprosti, pozabi na vsakdanje težave in skrbi in se obogati v medsebojnem pogovoru in izmenjavi življenjskih izkušenj. Ljudje se zberejo z vseh koncev, najdejo se stari prijatelji in znanci in navežejo nova poznanstva. Veselje in družabnost pa poveča novo vino, ki ga na Martina „krstimo“.

Za Slovence v Vorarlbergu je bilo martinovanje na soboto po Martinu, 17. nov., v Rankweilu. Ta kraj srečanja poznajo ne samo Slovenci iz te dežele, ampak tudi iz sosedne Švice in Nemčije. Pred martinovanjem imamo mašo, ki se je udeležijo le redki izmed gostov. Martin bi bil gotovo bolj vesel, če bi se ga spomnili tudi pri maši in potem na veselici. Moderni kristjani pozabljajo

na nedeljsko dolžnost in na zahvalo, ki smo jo dolžni v prvi vrsti Bogu.

V dvorani, kjer je bilo martinovanje, pa je bila udeležba drugačna. Tisti, ki so prišli po sedmi uri, so morali sedeti pri dodatnih mizah. Ljudje so čakali na prve takte naših muzikantov. Preden se ogrejejo, mine določen čas. Saj bo dolga noč in prilike za ples več kot dovolj.

Pri martinovanju je tudi tombola, zato so takoj začeli prodajati srečke. V dobri uri so bile prodane. In prvi krog tombole se je začel. Da bi se ljudje odahnilo in se pripravili na glavne dobitke v drugi rundi, je bila vmes prilika za ples in pogovor. Radiorekorder, strojček za kuhanje kave in kolo so bili zadnji dobitki. Kolo je po velikem pričakovanju dobila ga. Slavka Muras iz Höbranza. Napetost in pričakovanje sta popustila in skrbi so se spet obrnile v ples in v novo vino, čeprav je bilo tokrat zelo „zasoljeno“.

Nastop „Edi-2000“ pa je atrakcija za vse. S svojo dolgo prakso in pogostimi nastopi nam vsako leto pričara kaj novega in zanimivega. Za dobre pol ure nas prestavi v svet „čarovnije“, ki jo človek pozna že od davnih časov in se ji posveča.

Po vsem tem pa čaka naše muzikante trdo delo. Ob moderni glasbi so bili zadovoljni mladi, starejši bi si pa želeli več narodne glasbe, posebno slovenskih viž in slovenske besede, ker je to slovenska prireditel. Toda vsaka stvar ima dve strani in v glavnem z zadovoljstvom vseh, je večina vztrajala do jutranjih ur. Tako je martinovanje spet potrdilo stari rek, da se ob novi kapljici

Pokojna Matilda Planjšek

zbere staro in mlado in ga veselo proslavi.

Zbirka za poplavlence: Na pobudo slov. škofov smo se tudi Slovenci na Predarlskem vključili v akcijo za pomoč našim poplavlencem. Pomoč se zbira do božičnih praznikov, potem se denar odda slov. Karitas, ki ga bo razdelila najbolj potrebnim. Sedaj so darovali: A. Bevk — 200 šil., M. Bevk — 500, F. Čuček — 100, M. Duh — 100,

Simona Trenkar in Ludvik Sadl pri poroki.

Linški izletniki v Melku

F. Felbar — 200, Š. Felbar — 200, A. Fras 200, P. Fras — 100, K. Golob — 100, J. Horvat — 200, Ketiš — 100, A. Murko — 100, M. Petek — 100, A. Röger — 500, A. Škrabl — 100, Š. Ternar, 100, A. Trplan — 100, Vindiš — 100 šil.

Tisti, ki se še želijo vključiti v to akcijo, lahko oddajo svoje prispevke pri slov. mašah ali direktno pošljejo na Karitas. Vsem prisrčna zahvala!

LINZ

Izlet skozi Melk in Wachau. — Prvi izlet z našim novim g. župnikom Ludvikom Počivavškom nas je vodil v Spodnjo Avstrijo. Najprej smo si ogledali živalski vrt v Stadt Haag, kar je bilo posebno zanimivo za naše otroke. Nato smo si ogledali znamenitosti in dragocenosti v cerkvi v Melku. Kdor tega še ni videl, si takih znamenitosti in dragocenosti ne more predstavljati.

Po pravem kmečkem kosilu v mestu Spitz smo se odpeljali k „heurigen“, kjer smo se zadržali do šestih zvečer. Seveda smo bili vsi židane volje. G. Zlatko nam je zaigral okrogle viže, da seveda tudi plesa ni manjkalo. Lepo se zahvaljujemo vsem izletnikom, da je vsak vedel, kje je meja in je bilo zares prijetno. Pred par leti mi je nekdo rekel: „Veste, gospod, da so bili vsi drugi pijani, samo jaz sem mirno zaspal pod mizo!“ Lepa hvala gospe Grandovec za organizacijo.

Ludvik Sadl in Simona Trenkar sta si obljubila zvestobo ljubezni in skupnega življenja. Poroka je bila v soboto, 24. 11. 1990, v Oberlaa na Dunaju v

njeni rojstni župniji. Novoporočenec je tudi član našega pevskega zbora in zato mu še posebno čestitamo z željo, da bi bil zadnji dan življenja še v isti ljubezni, kot dan poroke! Bog naj ju vodi v zdravju in ljubezni skozi vse življenje!

Na nedeljo Kristusa Kralja nas je obiskal naš upokojeni gospod Lavrič. To nedeljo (ki je zadnja v mesecu) navadno nimamo maše, pa se nas je vseeno kar precej zbralo. G. Lavriču se vidi, da vsaj v pokojju boljše živi kot prej, ker se je kuhinja poboljšala. Lepo se mu zahvaljujemo in mu želimo še vnaprej vse najboljše!

V klubu je *godoval* Stanko Duhanič ml. Žena Andreja nam je pripravila pčiva, Stanko nam je pa poskrbel za pijačo. Stanko je tudi član cerkvenega odbora in mu zato še posebno želimo zdravja in dobrega sodelovanja med nami! Obenem je pa praznovala rojstni dan tudi Anemarie Sadl. Tudi njej iz srca čestitamo. Vso pijačo sta nam plačala Stanko in Anemarie. Lepa hvala!

Na prvo nedeljo v decembru je imel *rojstni dan* g. Vlado. Njegova pokojna žena je rada prihajala k slovenski maši in zato tudi on rad prihaja med nas, četudi je po rodu Hrvat. Plačal nam je vse, kar smo pojedli in popili v klubu. Lepa hvala.

27. 11. 1990 je v mariborski bolnišnici po težki operaciji *umrla* ga. Matilda Planjšek v 82. letu starosti. Pokojna

Sprejem župnika Ludvika Počivavška pri karmeličankah.

ima v naši skupnosti kar tri hčerke. Dostokrat jih je rada obiskovala in se je zato vsi dobro spominjamo. Bog naj ji da večni mir! Hčerkam in sorodnikom pa izrekamo iskreno sožalje.

Kakor vsako leto smo tudi letos *obnovili* sobo in hodnik v našem centru. Kakor vsak obnavlja svoj dom, moramo tudi mi držati red v klubu. 14 dni je bilo dela in nam je vseskozi pomagal g. Fale. On je lanj pomagal pri vsem delu in to brez vsakega šilinga. Marsikdo si misli, da smo pri tem delu dobro plačani. Lahko se vsak prepriča in pride pomagal za isto plačo, saj smo veseli, da dobimo material plačan. G. Faletu se vsi lepo zahvaljujemo!

Vsem Slovincem doma in po širnem svetu želi srečno, blagoslovljeno in uspeha polno novo leto 1991 slovenska skupnost iz Linza!

belgija

LIMBURG-LIEGE

V decembru je sv. Miklavž na več krajih obiskal našo mladino. Mladi so obisk skrbno pripravili in pokazali, česa so sposobni.

Iskrena zahvala vsem, ki naši mladini posvečajo veliko skrbi in ljubezni.

Slomšek je v prijetnem razpoloženju slavil *cecilijanko*. Naj v prihodnje vedno lepše opravlja svoje čudovito poslanstvo.

Pridruži se!

Naj nas novi časi najdejo zrele, odgovorne in zavzete za vse dobro in plemenito!

Na vsem področju bomo pobirali prispevke za Dom srečanja na Sv. Višarjah, ki naj postane prijeten kotiček, kjer se bodo srečevali v bratskem razumevanju Slovenci iz zamejstva, izseljenstva in domovine ter njihovi prijatelji raznih narodnosti.

Vnaprej iskrena zahvala za dobro voljo!

Naj bo v letu 1991 božji blagoslov z nami vsemi!

francija

PARIZ

Maša za Slovence je vsako nedeljo ob petih popoldne v cerkvi sv. Terezije v Chatillonu, poleg Slovenskega doma.

Slovo misijonarja — V nedeljo, 11. novembra, se je poslovil od naše skupnosti p. Martin Kmetec, ki se je leto dni pripravljajal za misijonsko delo v Libanonu, ob nedeljah pa je rad pomagal pri našem delu. Zahvalili smo se mu za vso pomoč in mu želeli obilo božjega blagoslova v Libanonu. Misijonarji prihajajo in odhajajo na vse strani, samo za tukaj ni nobenega. Mislim, da bi bilo potrebno, da bi se vsi resno zamislili ob tem, kar je zapisal Janez Evangelist Krek: „Bog daj vsem zamorcem milost srebrnjenja, a prej kot zanje smo dolžni pomagati svojim rojakom. To zahteva red krščanske ljubezni.“

Praznovanje 30-letnice „Slomška 13. 10. 1990 v Eisdenu v Belgiji so začeli z božjo službo, katero je vodil g. Janez Rihar iz Ljubljane, vodja slov. katoliškega središča. Ob oltarju so bili duhovniki z Nizozemske, iz Francije, Belgije in Nemčije. V ozadju je mešani pevski zbor Slomšek, ki je pel med mašo in ga vodi g. Rogelj.

Pevski in klavirski koncert. V soboto, 17. novembra, so Anne-Marie Jan, Johanna Szczepaniak-Lamy in Laurent Lamy pod pokroviteljstvom Društva Slovencev pripravili v Mestnem konservatoriju v Chatillonu odličen pevski in klavirski koncert. Koncert je bil po vseh sodbah kritikov na višku, zato je res škoda, da so Slovenci pokazali tako malo zanimanja in zaigrali enkratno priložnost.

Miklavževanje v nedeljo, 2. decem-

Pok. Matko Jurij (St. Jean de Braye)

Ob poroki Veronike Bremec in Thierry Brasseur

bra, je kar lepo potekalo: najprej so nas otroci s svojo recitacijo in igrico spravili v primerno razpoloženje, nato je prišel Miklavž, ki je prinesel polno veselja vsem otrokom, tudi tistim, ki so že dalj časa otroci.

ST. JEAN DE BRAYE

Jurij Matko, rojen leta 1914 v Odrancih, je umrl v bolnici v Orléansu v ponedeljek, 3. decembra 1990. V Francijo je prišel leta 1938 in tukaj je odslej potekalo njegovo življenje, kjer je z delom skrbel za svojo družino in si ustvaril svoj dom.

Kako je bil priljubljen, je pokazal njegov pogreb, ko so rojaki in francoski prijatelji napolnili prostorno cerkev v St. Jean de Braye, da so pod vodstvom prelata Čretnika in krajevnega župnika molili za njega in njegovo družino. Vstajenja čaka na pokopališču v Oisonu, kjer je bil dalj časa njegov dom in kjer počiva njegova prva žena, ki je umrla leta 1959.

Vsi ga bomo ohranili v najlepšem spominu, vsem njegovim pa naše iskreno sožalje.

MORESTEL (Isère)

18. 11. je umrla Katarina Zadravec, rojena leta 1903 v Križevcih v Prekmurju. V Francijo je prišla že pred vojno in delala po različnih krajih na kmetih težka dela. Leta 1965 je prišla v Morestel k sestram, kjer je bila poldnevno zaposlena, dokler ni zbolela in bila dalj časa v bolnici, nato pa v domu za upokojeence.

PAS-DE-CALAIS in NORD

Z najlepšimi željami in voščili začenjamo novo leto 1991. Naj nam Gospod da svojo milost in blagoslov.

V Hornain Nord nas je 15. novembra zapustila ga. Silvestra Talarczyk, roj. Potisek. Vsa farna skupnost se je zbrala ob njenem pogrebu v župnijski cerkvi. Toplo so se zahvalili za vse, kar je za skupnost, mladino in verouk naredila v vseh letih bivanja v župniji. Posebno so se ji zahvalili za vso skrb za cerkev, saj jo je z vso skrbnostjo čistila in krasila. Bog ji je naklonil 68 let življenja, katerega je dobro izrabila. Pokopana je bila 17. novembra. Zapušča soproga, 4 otroke in 9 vnukov. Naj ji bo Gospod bogat plačnik za vso njeno dobroto. Soprogu, otrokom, vnukom, bratom in sestram naše iskreno sožalje.

Pok. Silvestra Talarczyk

STUTTGART-okolica

Ljudje dobrega srca — Ko smo zvedeli za poplave v Sloveniji, se je v naši skupnosti odprlo mnogo src za .vse tiste, ki so utrpeli škodo. Takoj smo se povezali s Karitasom v Mariboru in začeli z nabiralno akcijo. Do srede decembra je prišlo skupaj blizu 6000 mark, ki smo jih nakazali omenjeni cerkveni dobrodelni ustanovi v Mariboru z željo, da denar porazdelijo najbolj prizadetim, posebno družinam z otroki.

Ko že govorimo o dobrih srcih naših ljudi na Württemberskem, naj še omenimo, da smo lani prav tako visoko vsoto zbrali za slovensko središče na Višarjah.

Seveda smo v obeh primerih prilili le kapljico v morje potreb, a znamenje dobre volje smo gotovo pokazali v obeh primerih.

Miklavževanja — Decembra si ne moremo predstavljati brez obiska sv. Miklavža. Ta lepi običaj gojimo na Württemberskem že od leta 1967 in prvo vabilo na Miklavžev večer se je tedaj glasilo: „Miklavž pride v Esslingen! V torek, 5. decembra, je Miklavžev večer. Starši, ki želite po Miklavžu oddati svojim otrokom darila, jih pripeljite ob 6. uri zvečer v Esslingen, Häuserhaldenweg 36. Darila lahko oddate že vnaprej ali pa jih prinesete s seboj. Ker je esslinski Miklavž še mlad, na žalost ne more obdarovati otrok iz svojega. Na razpolago pa ima nekaj šib za odrasle.“

Od 5. decembra 1967 torej praznujemo na Württemberskem slovensko miklavževanje, ki je bilo iz leta v leto lepše. Na prvem je bilo navzočih le 7 otrok, v poznejših letih pa je prišlo gledat Miklavža do 300 mladih radovednežev, največ seveda v Stuttgartu.

Lanski Miklavžev večer v Stuttgartu v nedeljo, 9. decembra, je bil ponovno lepo doživetje ne le za otroke, ampak tudi za odrasle. Praznovanje smo pričeli z mašo v cerkvi sv. Konrada, ki je bila polna kot ob škofovem obisku pri birmah. Moški zbor Domači zvon, deklinski zbor, mladinski orkester in vse

To je bila glavna vaja moškega zbora iz Stuttgarta, preden se je podal lani julija na turnejo po Sloveniji, kjer so fantje nastopili v Zg. Koreni, v Kraljevcih in v Vidmu ob Ščavnici. Povsod so bili prijazno sprejeti.

zbrano občestvo so se združili v eno samo hrepenenje po prihodu Kneza miru, ki ga naznanja adventni čas.

Po maši smo nadaljevali praznovanje v dvorani. Po kratkem sporedu z nastopi šolarjev, angelov in parkeljnov

Bo tudi letos v nedeljo, 27. januarja, Neckarhalle v Esslingenu tako polna, ko bomo praznovali pusta bolj zgodaj, kot je bila lani!? Lepo bo seveda tudi to pot.

Kadar je v Schwäbisch Gmündu mesečna maša, se takole postavimo pod lipo, da kaj pokramljamo.

se je na odru prikazal nebeški gost, da pohvali, pograja in obdaruje otroke in tako potrdi, da po 1600 letih zemeljskega življenja še vedno misli na nas.

Miklavž je obiskal slovenske otroke tudi v Böblingenu, Reutlingenu in Schwäbisch Gmündu.

Mladinski adventni večer — V nedeljo, 16. decembra, se je zbrala naša mladina iz Stuttgarta in okolice k adventnemu večeru. Srce te skupine sestavljajo dekliški zbor pod vodstvom sestre Mateje Rezar, člani mladinskega orkestra in ministranti. Adventno prirejen prostor v našem domu v Stuttgatu je zadihal z večino mladih in vernih fantov in deklet. Spored srečanja je napravila mladina sama. Poleg pesmi, besede in adventnih zvokov je k lepoti večera prispevalo tudi okusno

pecivo, ki so ga spekla dekleta sama. Naj pri tem še omenimo, da zastopata slovensko mladino pred škofijo Rottenburg-Stuttgart Vuk Sonja in Jejčič Tatjana, obe iz Stuttgarta. Da sta to nalogu sprejeli, se jima tudi na tem mestu zahvalimo. Doslej je zastopal našo mladino Simon Novak, ki pa je odšel na študij v Tübingen in ga bo študij povsem zaposlil.

Župnija je ostala stabilna. — Lansko leto smo zabeležili v naši župniji 7 krstov, 4 poroke in 6 smrtnih primerov. To pa pomeni, da je naša skupnost na stabilnih nogah. Med novorojenčke, ki jih med poročili še nismo omenili, spada Sarah Valerija Radu, hčerkica Jona in Irene roj. Vipavc. Med božje otroke smo jo sprejeli 11. novembra v Stuttgatu.

OBERHAUSEN

Naše župniško življenje ima svoj običajni tek. Veroučne ure, maša in pomašna srečanja, pevske vaje in mladinska srečanja, obiski in družinska ali osebna praznovanja. Tudi preizkušnja je stalni spremljevalec naših rojakov, pa naj bo to bolezen, nesreča ali trpljenje duševnega značaja. Tako kot povsod med ljudmi.

Seveda moramo posebej omeniti *Miklavževa srečanja* v začetku decembra. Ne samo otroci, tudi odrasli in starejši smo imeli veselje z njim. Predvsem smo imeli priliko videti spet otroke in mladince, ki so pripravili pro-

Sv. Miklavž
v Moersu

grame. Miklavž ima pri nas veliko dela. Predstaviti se mora v Oberhausnu, Essnu, Moersu, Krefeldu, Wettru in Güterslohju in povsod je treba pripraviti tudi nekaj programa, da ima nebeški dobrodušnik kaj pohvaliti. Povsod nam ni uspelo najbolje, tudi zato, ker so nekateri otroci preprosto zgubili pogum in so rekli: ne bomo se učili. Spremljalo pa nas je veselo vzdušje po drugi plati zaradi tega, ker smo uspeli povezati v adventno prireditev z miklavževanjem slovensko dopolnilno šolo. Prvič po dolgih letih ni bilo več tiste čudne razdvojenosti v našem izseljenskem prostoru in prekrivajočih se praznovanj na dva kraja.

Že v novembru sta obhajala lep družinski jubilej zakonca Brigitte in Alojz Jasbetz iz Dortmund. 23 let skupnega življenja je že zadosten razlog, da sta se želela poveseliti skupaj s svojo družino, sorodstvom in prijate-

lji. Pa tudi Bogu smo skupaj z njima izkazali hvaležnost v mašnem slavlju. Zakonca vodita uspešno svojo firmo in sta obenem zavzeta in zaslužna v delu za slovensko povezovanje, zadnji čas predvsem na področju Dortmund. Čestitamo jima k jubileju in voščimo še naprej bogastvo božjega blagoslova.

V Oberhausnu smo se ob koncu leta razveselili vse bolj redkega slavlja v naših skupnostih: sv. krsta. Mlada zakonca Antonija in Drago Umek sta se že februarja letos razveselila rojstva hčerke Carole. Sedaj je prejela še sv. krst — novo življenje iz vode in Sv. Duha. Čestitamo in želimo, naj Duh božji vodi in razsvetljuje vso družino s svojimi darovi.

MÜNCHEN

● Miklavževali smo pobožno in prisrčno domače. Pobožno v cerkvi, kjer nam je naš zbor v polni zasedbi

(16 pevcev in pevk) med drugim občuteno zapel prelepo adventno pesem Ni cvetja, vsa cerkev pa tudi Zdaj razsvetljena je noč. No, in šest ministrantov in bralec in poseben spovednik, g. Šeškar, in 100 obhajil in 230 ljudi pri maši. Ker smo v mesecu verskega tiska, je ta in oni tudi kupil nekaj verskega branja.

Prisrčno domače je bilo v dvorani. Naša miklavževanja se odlikujejo po pristnosti, veselosti — ki odseva že z živih barv na kulisah — humorju in besedilih, v katerih ni nič osladnega in narejenega, kar se na miklavževska besedila sicer tako rado prilepi.

Sv. Peter in sv. Anton sta spet zaigrala svoj prizor sproščeno in prepričljivo. S telefonskimi pogovori z otroki na zemlji in z njihovimi označbami v svoji knjigi je sv. Peter marsikaj povedal staršem: naj govorijo v družini samo slovensko; naj ne govorijo nemško, saj pogosto niti ne znajo; naj hodijo z otroki k slovenski maši ipd. Ostalo jim je naročil sv. Miklavž v svojem pozdravu. Sicer je pa dobri svetnik tudi z vprašanji sejal dobro voljo. Npr. Kateri svetnik še ni v nebesih? Sv. Gregor, ker še vedno „gre gor“. — Ali se more nekdo poročiti s sestro svoje vdove? Ne, ker če je njegova žena vdova, je on mrtev. — Katerega zakramenta ne more noben kristjan prejeti? Krsta, ker ga je že prejel, dvakrat ga pa ne more. — Katerega zakramenta ne more niti papež podeliti? Sv. zakona, ker si ga poročenca sama podelita. Itd.

Angeli so se predstavili v novih oblekah, parkeljni so bili pa nagajivi in do-

Sv. Peter v svojem nebeškem koticu in del obdarovanih otrok skupaj s sv. Miklavžem po miklavževanju v Münchnu.

miselni, da so posebno malčki, ki so svoj „izpit“ pred sv. Miklavžem že opravili — seveda tedaj, ko parkeljnov še ni bilo na odru — na vso moč uživali. Prav ti so tudi med prizorom zelo zbrano zapeli Miklavževo pesem, ki je bila to pot uglasena na napev Glejte, že sonce zahaja.

Veliko je bilo skrbi in dela, veliko tudi tihih, neopaznih pomagačev, ki jim gre zahvala vseh. Brez teh in takih miklavževanj bi bila fara prav gotovo precej osiromašena.

● V *adventu* se skušamo na fari zavzeto pripraviti na božič. Spet smo nudili faranom versko berilo — saj smo od srede novembra do srede decembra pripravili mesec verskega tiska —, in „božično blago“: jaslice, vrečke (s kadišom, ogijem in plastičnimi stekleničkami z blagoslovljeno vodo), božične voščilnice, verske stenske kolledarje ipd.

● Od *adventnih maš*, ki so bile dobro obiskane, je bila posebno lepa na tretjo adventno nedeljo: 200 udeležencev, 100 obhajil, občuteno petje zbora in vse cerkve. Po maši smo kar v cerkvi podpisovali pole, da smo za plebiscit o samostojnosti in neodvisnosti Slovenije.

nizozemska

V novembru smo v Heerlerheide *martinovali*. Kot ponavadi je bila dvorana polna. Za prosto zabavo je skrbel odlični orkester iz Kamnika.

V začetku decembra je Zvon na posebnem večeru počastil štiri člane, ki prepevajo že štirideset let. Večera se je udeležil tudi ambasador g. Borut Bohte in zastopnica SIM ga. Gabi Heimer.

Slavljenec ge. C. Gril-Robek, ge. M. Kozole-Garaj, g. R. Garaju in g. F. Jančiču iskreno čestitamo, se jim zahvalujemo za dolgoletno službo slovenski pesmi in jim voščimo še mnogo let veselega in uspešnega delovanja.

Prvo nedeljo v decembru nas je obiskal sv. Miklavž v veselje mladih in starejših.

Naši mladini posvečajo naši kulturni

delavci veliko pozornosti. Ne dvomimo, da bo vsaj nekaj trajnih sadov.

Iskrena zahvala vsem, ki vzorno delujejo za našo skupnost.

Časi so veliki. Potrebujemo mož in žena, mož in žena duha, srca, značaja in dejanj . . .

Sodelavcem in vsem, ki „dobro v srcu mislijo“, voščimo obilje božjega blagoslova v letu 1991.

Tudi na Nizozemskem bomo pobirali prispevke za Dom srečanja na Sv. Višarjah. Se toplo priporočamo.

švedska

November v znamenju zahvale. Vse, kar imamo, nam je darovano. Na prvo novembrsko nedeljo, zahvalno, se še posebej ustavimo ob tej misli, da se zahvalimo Bogu in ljudem. Na Švedskem pa nam je bila ta misel blizu pri vseh mašah v novembru, ko smo se spominjali rajnega g. Jožeta Flisa. Čeprav je že osemnajst let, kar je odšel iz Švedske, je marsikoga stisnilo pri srcu ob vesti o njegovi smrti. Večkrat je bilo rečeno: Koliko nam je pomenilo to, da je delil z nami prva leta našega izseljenstva! Poleg cvetja na grob bi se mu radi oddolžili še s kakšnim trajnejšim darom v njegov spomin, zato smo zbrali blizu 6000 kr za slovenski romarski dom na Višarjah. Odslej bo za nas ta starodavna slovenska božja pot še bolj naša. Za brazde, ki jih je oral tu na severu, mu je hvaležna tudi Cerkev te dežele. Stockholmski škof H. Brandenburg je zapisal: „Sam je bil

begunec in je začel zbirati rojake v naši deželi. Zelo sem mu hvaležen. Večkrat sem srečal Slovence, predvsem za binkošti v Vadsteni. Ko sem jih srečaval, sem bil vesel, da so tako prijetni ljudje, ki se verjetno dobro počutijo v tej deželi. Pripomogli so k rasti naše Cerkve, da je cenjena skupnost med kristjani te dežele. Nedvomno je duhovnik Flis postavil temelje tako pozitivnemu razvoju.“

1. decembra je Göteborg obiskal *Miklavž*. Štiriindvajset paketov je razdelil. Ima nekoliko manj dela kot pred leti, ker je manj otrok. Otroci veroučne skupine so s kratkim skečem predstavili pričakovanje Miklavža. Dobro so si zapomnili sorazmeroma dolgo besedilo. Če bi vse skupaj povedali še malo bolj korajžno, bi njihov drugače sproščeni nastop prišel še bolj do izraza.

Čeprav je Miklavž prišel med nas že skoraj teden dni pred svojim godom, se mu je zelo mudilo. Ima veliko obiskov. Moral je še k otrokom v Slovenijo, pa tudi po slovenskih društvih širom po Švedski je bil dobrodošel gost. Zato smo kar sami ugotovili, zakaj je svojo turnejo tako zgodaj zastavil. A to ga nismo utegnili vprašati, kako da je napovedal, da se bo ob svojem drugem obisku v Göteborgu preoblekel v dedka Mraza. Ali ga je sram, da bi se dvakrat pojavil med nami v svoji častitljivi obleki, po kateri je med Slovenci že od nekdaj tako priljubljen, ali pa utegne to biti napoved hude zime?

Krst. V nedeljo, 18. novembra, smo v Landskroni v kapeli Jeneza Krstnika krstili Petra Tommyja Aleksandra Westerlunda, sina Dana Tommyja Westerlunda in Helene Budja. V soboto, 24.

Štirje rodovi Budjevih in trije Westerlundovih z novokrščenim Perom Tommyjem Alexandrom.

novembra, pa je bil v cerkvi Naše Gospe v Văsterasu krščen Mario André Bestjak, sin Marjana Maria Bestjaka in Susanne Petre Bjerking. Staršem čestitamo, novokrščencema pa želimo, da postaneta zares zvesta in zgledna kristjana.

švica

● *Dan narodov* — „Sosega sva. Bi lahko moji verniki in tvoji rojaki obhajali skupaj Dan (nedeljo) narodov?“ je p. Damijana prijazno nagovoril g. Joseph Kolomba, župnik v *Bellachu* pri Solothurnu (po rodu Afričan). In beseda je postala dejanje. Nekdaj imenovano „nedeljo tujcev“ so v Švici preimenovali v „dan narodov“, ki se redno slavi na drugo nedeljo v novembru, z ozirom na možnosti in okoliščine pa se lahko prestavi. Tako smo (zaradi martinovanja) naredili v našem primeru in skupno obhajanje Dneva narodov prenesli na prvo nedeljo.

Različna barva obeh duhovnikov pri oltarju, pa božja beseda, petje in vse drugo sodelovanje vernikov v dveh jezikih — vse to je lepo nakazovalo in nazorno potrjevalo, da v Kristusovi Cerkvi „ni več Juda ne Grka“ (Gal 3, 28) in tudi ne razločka med njima, „zakaj isti je Gospod vseh“ (Rim 10, 12), mi vsi smo pa eno v Kristusu Jezusu (prim. Gal it.). „Različnost je prijetna,“ so rekli že stari Rimljani. K temu je na našem srečanju pripomogla tudi folklorna skupina Encijan v gorenjskih narodnih nošah. Le-ta je po maši s spletom narodnih plesov prijetno presenetila in razveselila švicarske vernike, njihova župnija pa se je izkazala s potrebo aperitiva. — Osrečujoče je doživetje, da z različnimi narodnostnimi značilnostmi lahko bogatimo eni druge, vsi skupaj pa smo „domačini pri Bogu“ (Ef 2, 19).

● Naslednjo nedeljo, 11. nov., smo Slovenci sodelovali pri obhajanju „dneva narodov“ v *Frauenfeldu*. Tam se je še bolj izrazil razodela različnost v edinosti in edinstvo v različnosti, saj so pri bogoslužju v župnijski cerkvi sv. Nikolaja sodelovali še Hrvati, Portugalci, Španci in Italijani. Zato je tudi bil dodobra uresničen naslov pastirskega pi-

sma švicarskih škofov za letošnji „dan narodov“: V različnih jezikih slaviti enega Boga. V njem so škofje med drugim zapisali: „Vsak človek nosi v večji ali manjši meri pečat svojega porekla . . . Ta mnogovrstnost, ki jo v naši Cerkvi sestavljajo različne narodnosti in z njimi povezane značilnosti, najde svojo enotnost v eni in isti veri . . . Ko danes v naših župnijah živijo ljudje različnih narodnosti . . ., po njih občutimo nemajhno obogatitev v verskem življenju . . . Duhovne in kulturne vrednote naše dežele (pa) lahko pomenijo notranjo obogatitev za vse, ki jih sprejmemo. Verske vrednote, ki jih drug drugemu posredujemo in med seboj delimo, prinašajo med naše vernike in v župnije novo življenje. Jasno namreč kažejo, da se tudi v naših krščanskih skupnostih slavi en Bog v različnih jezikih.“ — V zavesti, da nas družijo ista vera in da nam je pot k Bogu skupna, smo sklenili slaviti „dneva narodov“.

Martinovanje — „Zopet je prišel god svet'ga Martina, ki nam natočil je novega vina.“ Zato smo na drugo soboto, 10. novembra, zopet imeli v *Biberistu* pri Solothurnu martinovanje. Dovrana je bila že pred začetkom polno zasedita. Prve tričetrt ure se je odvijal kulturni program: nastop kvarteta Kranjci in folklorne skupine Encijan, vmes pa recitacije, podelitev priznanja Janezu H. za 10-letno sodelovanje v pripravljalnem odboru in razne druge povezovalne reči. Glavnino martinovanskega večera so sestavljali petje, godba in ples s ansamblom Slovenija-kvintet pod vodstvom Rudija in Metke. Postrežba je bila švicarska in domača, vendar je domača prej pošla. Za srečolov je gostilničar za 10. martinovanje v svojem gostišču pripravil presenečenje. Eni izvlečeni številki srečke, ki je sicer že imela svoj zadetek, je pridružil še kolo (bicikel). — Kar je lepega, navadno hitro mine, nepozaben pa ostane spomin na lepo. Lahko se reče, da to velja tudi za martinovanje.

Miklavževanje — Na treh krajih nas je obiskal Miklavž: v Solothurnu na prvo nedeljo 2. decembra, v Oltnu na drugo soboto 8. decembra in v Zürichu na drugo nedeljo 9. decembra. Čeprav sta jedro in cilj Miklavževega obiska v glavnem povsod ista, se ven-

dar miklavževanje na enem kraju razlikuje od miklavževanja na drugem. V Solothurnu so otroci med delitvijo daril veselo pozdravljali Miklavža in z njim kramljali, dokler niso na koncu še navdušeno zarajali. V Oltnu se je število Miklavževih obdarovancev presesilo na stran odraslih, zaslužnih za razne prireditve. V Zürichu (tam — v Zürichu samem in okolici — so Slovenci bolj gosto naseljeni kot v zahodni polovici Švice) pa je bil še vedno pravi otroški živčav. — Zares je nekaj lepega otrokom pripraviti veselje, obenem pa iz njihovih otroških pogledov posnemati iskreno preproščino ter iz njihovih sijočih obrazov prenašati srečo in zadovoljstvo v svoja srca.

vrenje v slovenskem kotlu

(Nadaljevanje s 13. strani)

dalj časa v Sloveniji in so pripravljene še naprej opravljati svoj vojaški poklic na naših tleh, aktivirali bi del rezervnih starešin, četrti vir kadrov pa so obramboslovci.

Janša je predlagal, naj bi z ustavo določili, da Slovenija svojo obrambo in varnost zagotavlja z oboroženimi silami. Ko pa bi parlament ocenil, da te niso več potrebne, bi o tem razpisal referendum.

Janša se je v svojem nastopu dotaknil tudi zdajšnjega položaja v Sloveniji in Jugoslaviji. Zvezna vojska zdaj res zatrjuje, da je plebiscit legitimno dejanje, ni pa nobenih zagotovil, kakšen bo odnos JLA do dogajanj po plebiscitu. Janša je menil, da bržkone ne gre pričakovati kakšne posebne galantnosti. Zato je treba računati na zelo trda pogajanja.

DELO, Lj., 15. 12. 90.

berite in širite našo luč!

**nadškof
Šuštar:
nekaj o
delovanju
slovenskih
duhovnikov
po svetu**

Ljubljanski nadškof Šuštar je napisal za letošnji Slovenski koledar, ki ga je izdala v Ljubljani Slovenska izseljenska matica (SIM), poročilo pod zgornjim naslovom. Seveda bi bilo nam, slovenskim duhovnikom v zdomstvu in izseljenstvu, ljubše, ko bi ta ali podoben prispevek izšel v času partijskega enoumja, saj bi nas razbremenil lažnega režimskega očitka, da smo proti domovini, in bi nam tako omogočil bolj uspešno dušnopastirsko delovanje. Vendarle ima tudi v času demokracije ta prispevek pričevalsko vrednost. Iz njega povzemamo glavne ugotovitve.

● Sprva so bili duhovniki med našimi izseljenci PO EVROPSKIH DEŽELAH edini, ki so se zavzeli za naše ljudi in jim na vse načine pomagali. Koliko posredovanj pri oblasteh, koliko prizadevanj, da uredijo svoje bivanje, so duhovniki opravili, je nemogoče ugotoviti.

Položaj naših izseljenskih duhovnikov in izseljencev je bil v začetku zelo težak. Potrebno je bilo veliko pridnosti, poštenosti in prizadevanja, da so si gospodarsko in človeško opomogli in uredili svoje družinske in osebne zadeve. Velik problem je bil, kako združiti družine, ker so se nekatere dežele naravnost branile, da bi za doseljence, ki so prišli zaradi dela, prihajale tudi žene z otroki.

Naši izseljenci in duhovniki s konzulati in poslaništvimi niso imeli skoraj no-

benega stika. Nasprotno. Izogibali so se stiku z njimi in tudi državna zastopništva so jih bolj zasledovala, kakor pa spremljala in pomagala, pač zaradi ideološke obremenjenosti.

Veliko izseljencev je imelo težave, ko so prišli na obisk v domovino, bodisi na meji ali da se sploh ne bodo več mogli vrniti domov.

Ko so slovenski izseljenski duhovniki po Evropi organizirali delo z našimi izseljenci, poskrbeli za slovenske šole, za slovenske kulturne in družabne prireditve, je začela s svojim delovanjem tudi SIM. Bila je ideološko tako obremenjena, da je prihajalo od vsega začetka do velikih težav in nasprotovanj.

Poleg nje so spremljala delovanje naših ljudi na tujem tudi jugoslovanska diplomatsko-konzularna predstavništva in nekatere druge politične organizacije v domovini. Prvi učinek tega delovanja je bil, da je prišlo v slovenskih skupnostih do razkola. Nekateri so se pridružili iz teh ali onih razlogov delovanju SIM, drugi so se temu odločno uprli.

Duhovniki so imeli veliko nezaupanje do delovanja SIM. Doživljali so veliko težav. Ravno takrat, ko so duhovniki organizirali svoje prireditve, so nekatera društva prirejela svoja srečanja in vabila in pritiskala na ljudi, da se jih udeležijo.

Najbolj pa je naše duhovnike bolelo, da je bil v vseh uradnih poročilih SIM in njenih publikacijah, ki so šle v svet, delovanje duhovnikov popolnoma zamoščano. Na široko so pisali o raznih šolah, ki jih je obiskovalo zelo malo učencev, o slovenskih šolah, ki so jih organizirali duhovniki in kjer je bilo veliko več učencev, pa ni bilo niti besede. Prav tako velja to za razne kulturne in družabne prireditve.

Ko sem leta 1980 postal nadškof v ljubljanski nadškofiji, se je moje zanimanje za izseljence še razširilo, ne samo na Evropo, ampak tudi na Avstralijo, Argentino, Kanado in Združene države Amerike. Tam sem odkril izredno bogato življenje naših izseljencev na kulturnem, narodnem, verskem, pa tudi gospodarskem in socialnem področju.

● Pravo odkritje je bila zame AVSTRALIJA, kjer imajo frančiškani izredne zasluge za naše izseljence. Če

bi ne bilo naših duhovnikov, posebno frančiškanov, ki so spremljali naše izseljence v Avstralijo, bi bili zares prepuščeni samim sebi.

● Še večje in še bolj požrtvovalno je bilo delo med našimi izseljenci v ARGENTINI. Tja je šlo veliko izseljencev in spremljalo jih je tudi veliko duhovnikov. V Argentini, zlasti v Buenos Airesu, so razvili bogato kulturno življenje. Slovenska kolonija v Argentini je še danes narodno, kulturno in versko najbolj živa in najbogatejša. Toliko let se ji je godila krivica, ker je bila popolnoma odrinjena, zamoščana in obremenjena z vsemi mogočimi očitki.

SIM skuša prek društev, s katerimi sodeluje, pomagati izseljencem, vendar pa na žalost ni niti poskušala navezati stikov z vsemi slovenskimi izseljenskimi društvi. Ponekod so društva tako postala neka mešanica jugoslovanske in tudi v Avstraliji so nekatera društva prihajala v nasprotju z izseljenskimi duhovniki.

● Zelo veliko bogastvo med našimi izseljenci sem doživel v KANADI. Naši izseljenci so se tam gospodarsko, kulturno, versko in narodno izredno dobro znašli in se dobro organizirali. S Kanado imamo izredno živahne stike, ker tam delujejo redovne skupnosti salezijancev in lazaristov, ki skrbijo za župnije.

● Slovenci v ZDRUŽENIH DRŽAVAH AMERIKE so se dobro organizirali že pred vojno. Po vojni so nekateri navdušeno sprejemali spremembe v domovini, ker so mislili, da gre res za osvoboditev slovenskega naroda. Zato je prišlo tudi do delitve in razcepitve med slovenskimi izseljenci v Združenih državah Amerike.

Žal so tudi politična zastopstva povzročala razdore med Slovenci, namesto da bi jih povezovali med seboj. Nezaupanje do SIM je bilo veliko zlasti v vrstah dosedanje politične emigracije.

Pričakujemo, da bo odpravljena vsaka DISKRIMINACIJA in da se bo vsakdo brez težav lahko vrnil v domovino in bodo tudi vse naše publikacije v zdomstvu in po svetu lahko nemoteno prihajale v domovino.

Velikega pomena je tudi pravično razdeljevanje štipendij IN FINANČNIH SREDSTEV, ki so bila doslej izključno v rokah SIM in jih je dodeljevala pač

še vrenje v slovenskem kotlu

PO PLEBISCITU SE BO ŠELE ZAČELO

Z uspešnim plebiscitom še zdaleč ne bo dobljena bitka za Slovenijo. „Druga stran“ je namreč ne bo kar tako

tistim, ki jih je pod svojimi vidiki sprejemala kot primerne kandidate.

Nikomur NE smemo VSILJEVATI PREPRIČANJ, ki so proti njegovi vesti in proti njegovi osebni odločitvi. Upamo, da se bo zaradi sprememb v domovini to vedno bolj preneslo tudi med naše izseljence.

izpustila iz rok, saj odhod Slovenije ne bi pomenil le odcepitve dela Jugoslavije, ampak tudi začetek konca vseh „struktur“, ki so nam gospodovale v minulih desetletjih. Vse kaže, da so te sile v teh dneh krnile v novo ofenzivo, v kateri so pripravljene postaviti na kocko vse, od človeških življenj do mednarodnega ugleda Jugoslavije.

Odhod Slovenije iz Jugoslavije bi pomenil dokončno izgubo ugleda politike Beograda, saj se ne dogaja ravno vsak dan, da se takorekoč iz protesta odcepi del države.

Če se bo to res zgodilo, bo povod za res temeljito ugotavljanje razmer v Jugoslaviji, in svetovna javnost bo vsekako imela kaj ugotoviti. Na primer to, da je **sedanja Jugoslavija** pravzaprav **vojaški režim**, ki ga sestavljajo ostanki nekdanjega partijskega in državnega aparata; da se te „strukture“ glede na koristi povezujejo z velikosrbsko politiko Beograda; da so bile „demokratske“ volitve v Srbiji in Črni gori pravzaprav velikansko sleparjenje ljudstva, ki bo to zelo hitro spoznalo; da se je demokratizacija v nekaterih delih države dokopala le do „glasnosti“ in dejansko ne more več nadaljevati; da je

resnična oblast zgoščena v rokah peščice politično nepismenih generalov itd.

Odhod Slovenije bi bila velika moralna zmaga te republike in „ostanek Jugoslavije“ bi le stežka preživel s sedanjimi ideološkimi temelji in politično ureditvijo. Lahko bi celo rekli, da bi „izstop“ Slovenije pomenil začetek takšnega padanja domin, kakršno smo opazovali po propadlem partijskem kongresu, le da je zdaj v igri prav vse, kar je na prostoru med Gevgelijo in Triglavom.

Predvsem pa bi se vse to gotovo končalo z razpadom sedanjih oblastnih struktur in njihovih posebnih pravic, od JLA in zvezne administracije do najrazličnejših prostozidarskih lož, ki jih sestavljajo bivši partijski veljaki, upokojeni generali, borci itd.

S tem bi pravzaprav razpadla „podzgradba“, ki jo uporablja velikosrbska politika Beograda, pomen Srbije v Jugoslaviji bi se občutno zožil, pred mednarodno javnostjo se ne bi mogla več predstavljati kot Piemont Jugoslavije, obnovil bi se njen mednarodnopolitični položaj iz časov pred prvo svetovno vojno . . . Zato je treba na vsak način

Voščila ministra Dularja

Dr. Dular, minister za Slovence po svetu, nam je poslal božična in novoletna voščila za naše rojake, pa so prišla za objavo v decembrski številki Naše luči prepozno. Zato jih objavljamo sedaj.

Spoštovane rojakinje, dragi rojaki,

pozdravljeni pred božičnimi in novoletnimi prazniki! Letos bomo tudi v Republiki Sloveniji — prvič po drugi svetovni vojni — popolnoma sproščeno obhajali božič. Čeprav še živimo v napetih, usodnih časih odločanja o naši narodni prihodnosti, pa je politično-ideološki pritisk, katerega ostankov se ljudje lani — kljub uradno priznanemu dela prostemu dnevu — še niso mogli čisto otresti, dokončno popustil. Živimo v plurali-

stični družbi, in če se nam je treba v zvezi s praznovanjem božiča letos v Sloveniji sploh česa bati, potem to gotovo ni uradna nenaklonjenost ali hladna zadržanost do tega, temveč kvečjemu nevarnost pozunanjenega blišča, hrupa in komercializacije, ki se hoče vtihotapiti v naše domove in celo v naše najintimnejše razpoloženje.

Tistim, ki boste v teh dneh prišli na obisk v Slovenijo, želim, da bi poleg verske in družinske vsebine praznovanja doživeli tudi veselje ob navezovanju in krepitvi stikov s prijatelji in domačimi znanci, lahko pa tudi z državnimi in cerkvenimi ustanovami, ki jim je naložena skrb za sodelovanje s Slovenci po svetu. Morda boste imeli celo priložnost sodelovati v

plebiscitnem dogajanju. Želim vam, da bi iz vseh teh srečanj načrpali vsaj nekaj notranje moči za ohranjanje svojega slovenstva v tujem okolju ali pa da bi se vam v teh stikih razkrila kaka ugodna in zanesljiva priložnost za trajno vrnitev v domovino, čeprav ji gospodarsko zdajle še trda prede. Ampak bomo zmogli!

Tistim, ki boste iz takih ali drugačnih vzrokov morali letošnje praznike preživeti na tujem, pa želim, da bi vam božična pesem priklicala v spomin tudi domačo cerkev, domačo hišo, jaslice in dreveček ter ljube obraze okrog sebe. Tudi mi se bomo spomnili na vas . . .

Dr. Janez Dular
član Izvršnega sveta
Republike Slovenije
za Slovence po svetu

preprečiti, da bi Slovenija res odšla!

V teh dneh smo priče vrsti „scenarijev“, ki v medsebojni povezanosti predstavljajo **začetek nove ofenzive proti Sloveniji**, ki bo očitno tako po obsegu kot „kakovosti“ presegla vse dosedanje. Poskusi za nekdanjimi „mitingi resnice“ so v primerjavi s tem, kar se zdaj pleče, navadne otroške igre.

Predvsem ne moremo kar tako mimo dejstva, da je **JLA zaprosila državno predsedstvo za vojaški poseg**, kar je že samo po sebi „poseg“ neslutnih razsežnosti, čeprav so se v tem trenutku razmere dozdevno umirile.

Glede na hitro razjedanje politične uravnovešenosti je torej treba pričakovati, da prihodnji generali ne bodo nikogar več spraševali, kaj jim je početi, ampak bodo preprosto ukrepali. Zato je sicer prav, da vodi **Slovenija** „tenkočutno“ politiko do JLA, vendar **morajo pokazati tudi svojo odločnost**, da je pripravljena „sprehod“ tankov po ljubljanskih ulicah spremeniti v ponesrečeno pustolovščino.

V tej miselni zvezi se je vsekakor treba vprašati, zakaj je general Veljko Kadrijević tako rekoč čez noč spremenil mnenje in je zdaj nenadoma postala času primerna departizacija armade. Kot kaže, so v „vojaškem vrhu“ pogruntali, da je bilo bolje, če so „čisto navadna vojska“. Če se bodo odločili za kakršenkoli poseg, bodo to dozdevno izvedli kot vsaka običajna vojska, ne pa kot jugoslovanska Rdeča armada, in svetovno javno mnenje naj bi stvar sprejelo z manj razburjenja. Čisto nekaj drugega je tudi, če srbsko „narodnostno skupino“ v Sloveniji pridejo reševati „zvezne enote“, ne pa armada, ki se je drži sloves, da je ena poslednjih trdnjav komunizma in da ji iz ozadja poveljuje poslednji veliki boljševek Slobodan Milošević.

Mimogrede: **ustanovitev Srbske demokratske stranke v Sloveniji ni spontano dejanje peščice patriotov**, saj ne more biti naključje, da je ta stranka z „glavnim mestom“ v Kninu razpredla svojo mrežo po vsej severozahodni Jugoslaviji. Kaže, da v Beogradu niso zadovoljni z Majorevićem in so se odločili, da bodo zaostriili „vprašanje človekovih pravic“ v Sloveniji.

V ofenzavi proti Sloveniji že po običaju sodelujejo tudi zvezna

skupščina, ustavno sodišče in sploh vse tiste ustanove zveze, s katerimi lahko upravljajo z Dedinja. Zvezna skupščina sicer nima nobene zakonitosti več, kljub temu pa je lahko nevarna. Z različnimi resolucijami in deklaracijami se vedno lahko ustvari vsaj kolikor toliko prepričljiv formalni in politični okvir za „trši poseg“ v Sloveniji.

Vsekakor moramo imeti pred očmi, da mednarodna skupnost sorazmerno naklonjeno sprejme vsak ukrep „discipliniranja“ sredobežnih zveznih enot, ki ga sprejme Mihail Gorbačov. V tem sklopu je treba brati Deklaracijo o prihodnosti Jugoslavije, po kateri bi se morali odreči vsem enostranskim odločitvam, dokler ne bo sklenjen nov dogovor o ureditvi države. Njen predlagatelj, Mijat Šuković, ni le „nepopoljšljiv politični solist“, kot so mnogi prepričani, ampak vselej lahko računa vsaj na „podporo“ dobro znanih krogov in „struktur“.

Kakorkoli že, **sile, ki se istovetijo z Jugoslavijo, ne bodo Slovenije kar tako izpustile iz rok**, saj bi se jim v tem primeru dobesedno udrlo pod nogami. Zato po plebiscitu ne bo niti minute predaha. Pravzaprav se bo tedaj šele začelo . . .

DELO, Lj., 19. 12. 1990.

OSTRITONI IZ BEOGRADA

Predsedstvo SFRJ je razpravljalo o napovedanem plebiscitu o samostojnosti in neodvisnosti Republike Slovenije. V sporočilu s seje je med drugim rečeno:

Predsedstvo SFRJ meni, da gre pri odcepitvi Republike Slovenije od SFRJ za **protiustavno in enostransko dejanje**, s katerim skušajo drugim jugoslovanskim republikam s politiko izvršnega dejstva vsiliti rešitev, ne glede na njihove pravice in interese.

Za predsedstvo SFRJ je povsem nesprejemljivo enostransko uveljavljanje načela o samoodločbi naroda, ki z ustavo SFRJ in zakonskimi predpisi ni natančneje urejeno. Vsekakor ne moremo sprejeti tega, da skupščina Republike Slovenije ne upošteva interesov drugih jugoslovanskih narodov, pa tudi ne prizadevanj za premostitev ustavne krize z možnimi opcijami, ureditve prihodnjih odnosov med našimi narodi, med katere sodi tudi ureditev

postopka za morebitno odcepitev.

S tem omenjena republika grobo zavrača in dejansko onemogoča začeto pobudo predsedstva SFRJ, da se po večstrankarskih volitvah v vseh republikah ves postopek ustavne preureditve SFRJ izpelje s pomočjo mirnih, demokratičnih in legalnih postopkov, na način, ki je utemeljen v ustavi, v katerih imajo skupščina SFRJ in skupščine vseh republik jasno, z ustavo določeno vlogo in odgovornost.

Predsedstvo SFRJ se ne more strinjati pa tudi ne sprejeti takšnega enostranskega ravnanja, ki krši ustavno-pravno ureditev in celovitost države ter njene interese, zato **od zveznega izvršnega sveta zahteva, naj skupaj z zveznimi upravnimi organi pripravi in uvede nujne ukrepe**, s katerimi bomo zavarovali te interese.

Predsedstvo SFRJ predlaga tudi skupščini SFRJ, naj v skladu s svojimi ustavnimi pooblastili sprejme ustrezne ukrepe, da bi zavarovalo življenjske interese SFRJ.

DELO, Lj., 19. 12. 1990.

PRESEDSTVO REPUBLIKE SLOVENIJE: „POLITIČNI PRITISK“

Predsedstvo Republike Slovenije je bilo **prek Tanjuga** seznanjeno s stališči predsedstva SFRJ o slovenskem plebiscitu. **Zvezno predsedstvo povsem samovoljno razlaga, da pomeni plebiscit odcepitev**. Taka razlaga je v nasprotju z zakonom o plebiscitu, razglasom Slovenske skupščine in njeno izjavo o dobrih namelih.

Republika Slovenija je nedvoumno izrazila svojo pripravljenost, da kot samostojna in neodvisna država ponudi vsem narodom Jugoslavije in njihovim republikam ureditev medsebojnih odnosov v konfederativni ali v drugih povezavah, ki ustrezajo njihovim dejanskim interesom.

Predsedstvo SFRJ je tudi tokrat pokazalo, da mu je tuj demokratičen način reševanja jugoslovanske krize in odnosov med narodi Jugoslavije.

Predsedstvo Republike Slovenije meni, da je **to dejanje predsedstva SFRJ politični pritisk** na jugoslovansko javnost in na državljane Republike Slovenije pred plebiscitom.

Predsedstvo Republike Slovenije je prepričano, da bo slovenski narod in

novе knjige

LETOŠNJE CELOVŠKE MOHORJEVKE

Letošnji knjižni dar celovške Mohorjeve družbe obsega Koledar za leto 1991; Pratico 1991; povest Karla Mautserja Srce nikoli ne laže; lovski potopis Taki smo pač lovci, ki ga je napisal kanadski Slovenec Miro Rak kot ribič in lovec z beležko po treh celinah; za mlade bralce Moje prvo Sveto pismo z bogatimi ilustracijami.

Koledar prinaša običajni koledarski del, popestren pa je s številnimi zaglavji: Koroška, Slovenščina, moj jezik; Cerkev in svet, Iz zgodovine slovenskega naroda, Glasba in poezija, Znanost, umetnost, književnost; Kronika; Rojaki po svetu; Okno v svet; Zdravje; Kmetijstvo; Pisano branje; Udje Mohorjeve družbe po svetu.

Pratika 1991 bo zvest sopotnik od koledarsko-vremenskih napovedi do prikupnih krajših zapisov.

Karel Mautser je zapisan v vrsti najbolj branih slovenskih pisateljev. V letošnji povesti Srce nikoli ne laže opisuje veliko ljubezen med mladim izseljencem iz „stare“ domovine in slovenskim dekletom, rojenim že v Ameriki. Sprememo besedo o pisatelju je napisal prof. France Pibernik.

Miro Rak, kanadski Slovenec, s svojim lovskim potopisom Taki smo pač lovci ubira svojo lovsko pot kar po treh celinah. Ribari in lovi z beležko v roki. „Le redko najdemo človeka, ki je doživel toliko dogodivščin v daljnih deželah in jih znal opisati na tako oseben, doživet in prikupen način...“ piše v uvodu v knjigo pisatelj Alojz Re-

ve prebivalstvo Slovenije dostojno odgovorilo na takšno ravnanje in pritiske predsedstva SFRJ in to z udeležbo in odločitvijo na plebiscitu, sporoča slovensko predsedstvo.

DELO, Lj., 19. 12. 1990.

bula. Knjigo je uredila pisateljica Zora Tavčar, mnogo barvnih in črnobelih slik ji daje dodatno živahnost opisa potovanj od Aljaske do Afrike.

Moje prvo Sveto pismo je namenjeno mladim bralcem. Bogati ilustrirani izdaji, kjer so na 250 straneh zbrani najvažnejši odlomki Stare in Nove zaveze s številnimi pojasnili, je uvod napisal krški škof dr. Egon Kapellari. On pravi, kako naj bi vsak kristjan poznal Sveto pismo. Ta knjiga je božja beseda in ta beseda je kruh za našo dušo.

Ivo Žajdela KOČEVSKI ROG

V letu rojstva slovenske demokratične svobode po desetletjih diktature partijskega onumnja je izšla v Sloveniji pomembna dokumentarka KOČEVSKI ROG. Zbral in uredil je knjigo (136 strani) Ivo Žajdela. V 17 pretresljivih zapisih avtor popelje bralca v Kočevski Rog, kjer so razsejana najgrozotnejša morišča in grobišča slovenskih rojakov iz dni po zadnji vojni. Brez sodbe so odstrelili na tisoče v roške jame in brezna, ker so se med vojno uprli stalinišči revoluciji na Slovenskem.

Pisec pričuje begu iz vlakov smrti, s katerimi so vozili razočarane domobrance, ki so jih Britanci z zvijačno obljubo, da jih bodo prepeljali v angleško zavetje v Italijo, predajali Titovim partizanom, ti pa so jih odpravljali v mnežična grobišča na Kočevskem Rogu. Govori o ustreljenih, ki so ušli iz jame pobitih, o posebni partizanski četi, ki je domobrance pobijala, o poznih priznanjih krvnikov in ubijalcev, popiše morišča v Kočevskem Rogu, kolikor jih je do zdaj znanih, opozori na zgodovinsko spominsko svečanost za pokoj pobitih na Rogu 8. julija 1990, objavi spomenico rešenih in ugotavlja, kako Kočevski Rog postaja pojem za velika množična grobišča, s katerimi je pokrita vsa Slovenija.

Slovenska zgodovina pokaže po takšnih dokumentarkah svojo najgrozotnejšo rano. Pisec sklepa grozljivo pričevanje: „... Kdo naj iz globin brezen dviguje posmrtno ostanke? Naj počivajo, kjer leže že desetletja. A dvignimo jih v zavest in javen spomin. Ne gre za kosti, gre za odnos do mrtvih in za odnos do neponarejene preteklosti.“

Roman Lejak TEHARJE

Je dokumentarka s 13 dokumenti o izročanju, odgonu v teharsko taborišče, o mučenjih, pobijanijih domobrancev in civilistov v njem, o grozljivih odvozih z žico zvezanih na skupna morišča v gozdovih in opuščeni rudniških jaških pri Hrastniku in Trbovljah. Pričevanja rešencev, ki so ušli iz taborišča, nekateri tudi iz grobov. Živi dokumenti preživetih, skrbno zbrani iz knjig, izdanih v „emigraciji“, trajen spomenik grozot, ki jih je bil komunizem s svojo stalinistično diktaturo nagrmadil na Slovence.

Piscu zbiratelju teh dokumentov smo rojaki hvaležni za pričevanje. Naj bodo nov prispevek k vsemu zdajšnjemu slovenskemu trudu, da se za vse čase v pravi podobi predstavi in razkrije resnica o vsem, kar se je na Slovenskem zgodilo med vojno in prve mesece po nji. Dokumentarka je izšla 1990 v Mariboru

Jožko Kragelj MOJE CELICE

Jožko Kragelj je bil rojen 1919 na Mostu na Soči. V Gorici je bil leta 1941 posvečen v duhovnika. Ko je bil župnik na Livku, ga je 30. decembra 1948 tedanja partijska oblast zaprla. Zakaj? Samo zato, ker ni sprejemal enopartijske totalitarne družbene ureditve in ker je bil vpliven. To so bili pač sadovi boljše revolucije na Slovenskem, ki bi jo njeni organizatorji tako radi prekrstili v NOB. Kraglja so obsodili na smrt, potem pa obsodbo spremenili v osemletno zaporno kazen.

Kragljevo besedilo je preprosto in iskreno pričevanje duhovnika, ki je lep del življenja v polni moški moči preživel v zaporu, od samice in bunkerja do prenatrpanih skupnih sob. Kljub razmeram, ki so bile vse prej kot človeka vredne, je vseskozi ostal duhovnik, kristjan, človek. Še več. Tudi na tistem kraju trpljenja in poniževanja se je skupaj z drugimi sotrpini trudil, da bi ohranil iskrico upanja, veselja, humorja. (Iz uvoda)

Delo je vredno branja, saj je iskreno pričevanje o svinčenih časih, ki se, upajmo, ne bodo na Slovenskem več ponovili.

kaj ko bi se malo vadili v slovenščini

● POSTAVI LOČILA.

- Vprašal ga je ali dela tudi on v tovarni
- Kaj se ti je pripetilo
- Ne sprašuj me kaj se mi je pripetilo
- Ali te zelo boli glava
- Povej mi no ali te glava zelo boli

● POSTAVI LOČILA.

- Vozi desno prehitevaj levo
- Rekel sem ti da ne skači po sobi
- Ne skači po sobi sem ti rekel kaj nič ne slišiš
- Ali ti nisem rekel da ne skači po sobi
- Govori samo takrat kadar si vprašan
Op. Po novem stavimo klicaj na koncu velelnih in želelnih stavkov samo takrat, kadar so čustveno obarvani.

● POSTAVI LOČILA.

- Naj živi naša mlada demokracija

- Mladina je vpila naj živi naša mlada demokracija
- Kaj mislite da res ne želim naj se izpolnijo vaše želje
- Da bi kmalu ozdravel
- Zaželel sem mu da bi kmalu ozdravel

● NAPIŠI PO DVA PRIPOVEDNA, VPRAŠALNA, VELELNA IN ŽELELNA STAVKA.

- Primer: Dežuje. Dežuje? Molči! Naj se gre soliti!

● NAPIŠI PO DVA ODVISNA VPRAŠALNA, VELELNA IN ŽELELNA STAVKA.

- Primer: Vprašala ga je, ali jo ima še rad. Rekel sem ti, da odidi. Prosil ga je, naj ga pusti pri miru.

● POSTAVI LOČILA.

- Ne vem kdo mi je posodil knjigo

- Povej kaj si videl v živalskem vrtu
- Kdo ve kdaj odpelje avtobus na Ptuj
- Napiši katerih učencev danes ni v šoli
- Telefoniraj ji naj nas v nedeljo obišče
- Le vkup, le vkup, uboga gmajna

● ZLOŽENE STAVKE RAZSTAVI V PROSTE STAVKE.

- Krpan vzame kij in urno zajaše kobilico.
- Potrkal sem, si obrisal čevlje v predpražnik in vstopil v sobo.
- Stoječa voda se usmradi.
- Na polju več nikogar ni, brinovka sama čez gmajno leti, samo lovec ji sledi.
- Stric se je zapil.

● DOLOČI GLAVNI IN ODVISNI STAVEK.

- Ne zaupaj človeku, ki spredaj boža, zadaj pa grize.
- Pes, ki laja, ne grize.
- Želodcem, ki so prazni, se ne dá pridigati.
- Kar se Janezek nauči, to Janez zna.
- Voda, ki je globoka, tiho dere.

iz narodne zakladnice

Francè Prešeren: ZDRAVLJICA

Spet trte so rodile,
prijat' lji, vince nam sladko,
ki nam oživlja žile,
srce razjasni in oko,
ki utopi
vse skrbi,
v potrlih prsih up budi.

Komu najpred veselo
zdravljico, bratje, č'mo zapet?
Bog našo nam deželo,
Bog živi ves slovenski svet,
brate vse,
kar nas je
sinov sloveče matere!

V sovražnike 'z oblakov
rodu naj naš'ga trešči grom!
Prost, ko je bil očakov,
naprej naj bo Slovencev dom;
naj zdrobe
njih roke
si spone, ki jih še teže!

Edinost, sreča, sprava
k nam naj nazaj se vrnejo!
Otrok, kar ima Slava,
vsi naj si v roke sežejo,
da oblast
in z njo čast,
ko pred, spet naša bosta last!

Žive naj vsi narodi,
ki hrepene dočakat' dan,
da, koder sonce hodi,
preprij iz sveta bo pregnan,
da rojak
prost bo vsak,
ne vrag, le sosed bo mejak!

Nazadnje še, prijat' lji,
kozarec zase vzdignimo,
ki smo zato se zbrat' li,
ker dobro v srcu mislimo.
Dokaj dni
naj živi
Bog, kar nas dobrih je ljudi!

● DOLOČI POVEDKE.

- Jabolko ne pade daleč od drevesa.
- Pijanec se spreobrne, ko se v jamo zvrne.
- Prazen sod močno doni.
- Dlan umiva dlan.
- Kjer se osel valja, tam dlako pusti.

● POIŠČI OSEBKE.

- Spim.
- Jé.
- Ubežala sta.
- Klepetajo.
- Smo zelo veseli.

● POIŠČI OSEBKOVE BESEDE.

- Včeraj ni danes.
- Delati je čast.
- Pet jih je prišlo na delo.
- Ta bo šel po časopis!
- Mokri se ne boji dežja.

● IZBERI PRAVILNO OBLIKO.

- Našel sem (jurček, jurčka).
- Lovec je pritisnil na (petelin, petelina).
- Stric je kupil (kadet, kadeta).
- Vrgel je (adut, aduta) in igro dobil.
- Ali bi pokusili (vipavec, vipavca)?

REŠITEV NALOG IZ PREJŠNJE ŠTEVILKE NAŠE LUČI

● **PREDLOGI:** Stojim pri mizi, na mizi, ob mizi, za mizo, pred mizo. Ptiček je zletel na streho, s strehe, pod streho. Novice beremo v časopisu, iz časopisa. Mačka čaka pred mišjo luknjo, ob mišji luknji, pri mišji luknji. Svinčnik je padel pod desko, na desko, za desko.

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Polno prahu so našli v hlevu in za njim. Če bo deževalo, ne grem na sprehod. Zaradi boleznj je ni bilo v šolo. Do brata je dober, do sestre je pa zelo grd. Ne smeš z glavo skozi zid.

● **BREZ GOSTOBESEDNOSTI:** Tako, vsekakor, po svoje, zlepa, zlahka, mirno, preprosto.

● **POPRAVLJENI PREDLOGI:** Pišem s svinčnikom. Pred počitnicami, med njimi in po njih. Atovo kolo. Vzela je skodelico z mize. Vrnil se je iz pregnanstva. Z vrha se lepo vidi vsa okolica. Lepe pozdrave z morja. Pozdrav z Brezij.

● **POPRAVLJENI PREDLOGI:** Čisto prazen je šel na pot. Bolnik je iz nevarnosti. Kdo je pri telefonu? Kaj je bil David proti Goljatu? V takih okoliščinah se ni mogoče učiti. Vmes so bile še druge stvari. Ne vem, koliko mu je verjeti. Zaradi dežja nismo šli na izlet.

● **VEJICA:** Bojevali so se kakor levi. Govori, kakor bi rožice sadil. Kakor si boš postlal, tako boš ležal. Bilo jih je kot mravelj na mravljišču. Otrok se jima je rodilo, kakor bi hruško potresel.

● **VEZNIKI:** Človek ni zato na svetu, da bi lenobo pasel. Vsaka ptica rada leti tja, kjer se je izvalila. Ostani Slovenec, čeprav te bodo zato zaničevali. Vse na svetu se stara, le narod vedno živi. Žetev je velika, a delavec je malo. Preden začneš z delom, naredi načrt.

● **POPRAVLJENE NAPAKE:** Veljalo je za strokovnjaka. Poslala mu je jopico v dar. Oglasi se prej, kot odideš. Pridem, tudi če bo deževalo.

● **MEDMETI:** A. Aaa. Hej. Tik, tak. Hov, hov, hov.

● **MEDMETI V STAVKIH:** Haha, boš imel ti mene za norca! Eh, pa takšna hrana! Oho, ste le prišli! Joj, kako si umazan! Ježešna, takšna nesreča! Fej te bodi! Hm, bom pomislil. Pst, otrok spi! Rega, rega, so se oglašale žabe. Kvak, kvak, so jim odgovarjale druge. Kuku, je bilo čuti iz gozda. Štrbunk, se je zvrnil mož v vodo. Tresk, je udarila strela. Pikapoka, je bilo slišati s skednja. Brrr, kakšen mraz! Čiv, se je oglašalo iz gnezda. Ihaha, je zarezgetal konj.

● **GLASOVI ŽIVALI:** Krava muka, konj rezgeta, osel riga, pes laja, maček mijavka, vrabec čivka, kukovica kuka, vrana kraka, gos gaga, koklja kokodajsa, petelin kikirika.

● **ZANIKANI STAVKI:** Hiša nima dimnika ne strelovoda. Matere ni zatajil. Babica ni hotela piti čaja. Stric ni prinesel z lova srne. Dimnikar ni ometel dimnika.

izražajmo se lepo

Zdaj pa aja tutaja! = Zdaj pa spat!

o

Punčka že aja. — Ženske so ajale otroke, ki so jim že skoraj spali v naročjih. — Tega človeka pa res vsi ajajo.

o

Bila je zbudena, a je še ajčkala. = Je še ležala. — Pst, že ajčka!

o

Ajdi, ajdi, čas je! = Hitro! Pojdi! — Ajdi na delo!

o

Zbodel se je, pa še ajsa ni rekel.

o

Dolenjci akajo. = Izgovarjajo glas a namesto o.

o

Obedovali smo a la carte. (Izg. ala kart.) = Po izbiri z jedilnika.

o

Voščiti veselo alelujo. — Vriskajoč pojejo svoj alelujo.

o

To je alfa in omega znanosti. = Temeljna, glavna stran.

o

Recite da ali ne. — Čemu opomini, saj tako ali tako ne poslušaj. — Rada ali nerada, vrnila se bo. — Moraš se odločiti: ali — ali.

o

Njegova mladost ni bila alojzijevska.

o

Misli, da bo odkril Ameriko. = Kaj novega. — To je stric iz Amerike. = Bogat in radodaren človek.

v družini

**vsako
rojstvo —
spre-
mamba
v
zakonu**

Krščanski zakonci uresničujejo svojo zakonsko poklicanost, če darujejo novo življenje. Večkrat pozabljamo, da

zakon ni namenjen samo zakoncem, temveč po njiju služi tudi otrokom.

V zakonu so pravice in dolžnosti. To velja za starše in otroke. Skladje v zakonu daje šele pomen družinskemu življenju in ga rešuje povprečnega živetarjenja.

Rojstvo prvega otroka korenito spremeni življenje v družini. Čas, ki smo ga prej imeli za medsebojno razveseljevanje, sprehode, potovanja, obiske, je sedaj treba posvetiti otrokom. Zakonca morata izgubiti nekaj zakonskega življenja, da bi odkrila družinsko življenje, ki je očitno drugačno. Ni ne slabše ne boljše. Pač pa drugačno.

Pogosto izbruhne prav tedaj manjša ali večja preizkušnja za zakonca. Ne morejo jo premagati tisti zakonci, ki niso znali uskladiti ljubezni do sebe z ljubeznijo do drugega. Ta drugi je v tem primeru otrok.

Na to preizkušnjo ne smemo gledati kot na nekaj slabega. Kakor dojenček ne pogrša svoje zibelke, ko jo prerašče, kakor se mladostnik, ki je prerasel svojo otroškost, ne ozira več nazaj, tako morajo tudi zakonci upreti svoj pogled naprej, le v prihodnost.

Vsako novo rojstvo odkriva roditelju ma veličino njenega poslanstva — da sta neposredna sodelavca pri stvarjenju. Ta zavest ju notranje izpopolnjuje, utrjuje. Postajata vse bolj eno.

Zakonca se popolnoma ujemata le, če sta tudi duši eno. Telo postane bolj presojno in vse zvestejši izraz duše, pravo orodje združevanja. Vsi telesni izrazi zakonske ljubezni so nekakšni zvočniki duše, ki posredujejo najvišjo ljubezen.

Neka gospa piše: „Tudi pri načrtovanju rojstev mora prav ljubezen najti svoj ritem plodnosti, tako da je tudi to v službi popolnejše edinosti. V prvih letih zakona sem mislila, da je treba imeti veliko otrok, če se hočem posvetiti. Pozneje pa sem razumela, da ni pomembno, koliko jih je, temveč to, da jih porajamo v ljubezni; da ne počnemo tega iz navade ali človeškega zadovoljstva.“

To in ne dejstvo, da imata zakonca veliko otrok priča, da se zares ljubita. Številnost otrok sama po sebi bi lahko skrivala čutno neobvladanost.

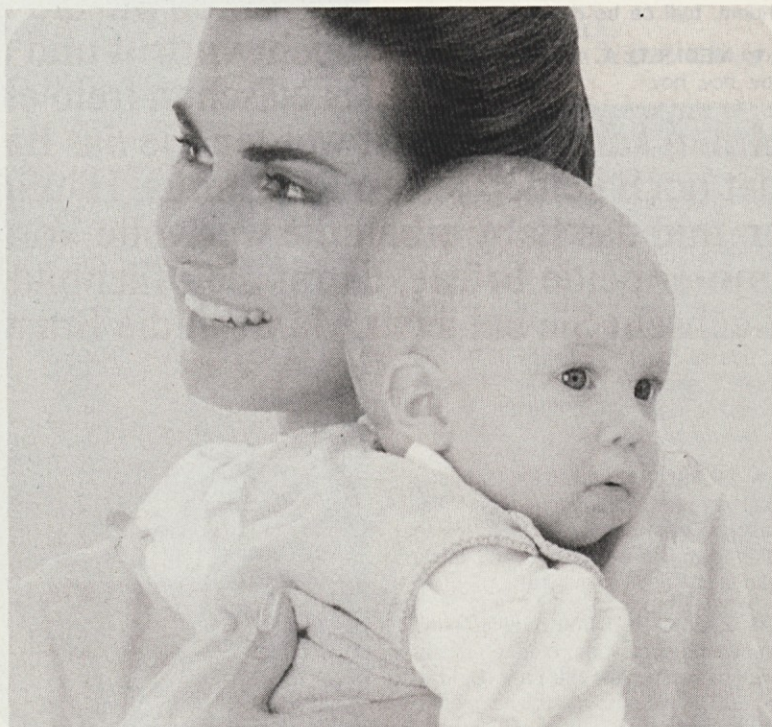
Narava je dala ženi samo nekaj ur plodnosti v mesecu. To nam daje možnost, da ugotovimo, kdaj bi novo rojstvo lahko služilo za poglobitev zakonske povezanosti. Tako se lahko temeljito pripravimo na sprejem novega bitja . . .

**mladina,
mladina . . .**

Kaj bo z našo mladino? To vprašanje je sicer že prastaro. Ponavlja se iz roda v rod. Je pa kriza novega rodu gotovo hujša kot v preteklosti.

Dekleta v fantovskih oblekah in fantje z dolgimi lasmi in uhani, mladostniki, ki so komaj začutili v sebi življenje, hlastajo za spolnimi užitki, se predajajo alkoholu in mamilom, ustvarjajo ob sebi hrušč, da prevpijejo svojo lastno praznoto in nesrečo. Polnijo se umobolnice, zavodi za zblodele mladostnike in zapori.

Upor, revolucionarno razpolo-

stiske otrok

Današnji otroci že v najnežnejših letih spoznajo strahove. Pa ne mislim tistih iz pravljic. Občutijo resničen strah in stiske pred zahtevami staršev, vrtca, šole; pred grožnjami, udarci in nasiljem; pred tujimi varuškami, učiteljicami, profesorji. Strah jih je osamljenosti in zapuščenosti, zlasti kadar občutijo, da jih nihče ne sprejema, celo starši ne. Groza jih je krvi z zaslonov in filmskega platna.

Vsi se privadijo . . .

Seveda se, saj so v to prisiljeni. Morajo živeti s strahom in tesnobo v srcu, z neizgovorjenimi besedami tolikerih čustev.

Pomagamo jim lahko predvsem starši. Naša ljubezen, razumevanje, pohvala in vzpodbuda jih spremljajo v hudih trenutkih in pri odločitvah. Otrok mora vedeti, da se lahko na nas vedno in v vsem zanese.

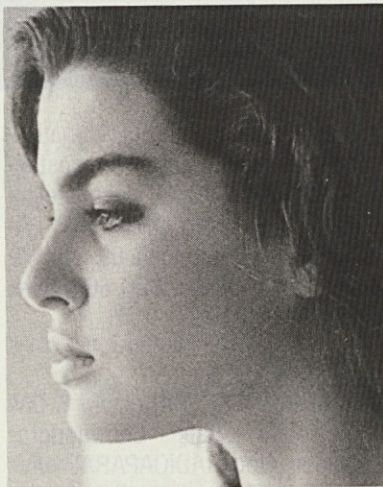
Ali starši resnično spoštujemo svojega otroka, njegove želje in hotenja, njegovo enkratnost? Ali pa ga še mi bremenimo z zahtevami in ukazi, kakšen naj bi po naše moral biti in kaj postati? Kaj pa, če se zanj ne menimo zadosti, kar je lahko za otroka še bolj usodno?

ženje v masovni psihozi zbere mlade, ki začno samo za „užitek“ razbijati, pustošiti in ubijati.

Kako lahek je sklep: obsodba.

Pa bi bilo najprej treba, da si „stara“ generacija izpraša vest. Kaj niso ti pojavi „normalni“ za povojni in porevolucionarni čas? Kakor bi z atomsko bombo razbili vso vero v ideale, tako nekako občuti ta mladina. Začela je živeti v praznem in zdaj tava in išče, se upira in ne prizna preteklosti, hoče „svojo“ prihodnost.

Pošteno priznanje je morda edino zdravilo. Če si oče prizna svoj greh, ne bo obsojal sina, ampak mu bo skušal pomagati. In to je naloga „starega“ rodu. Naj-

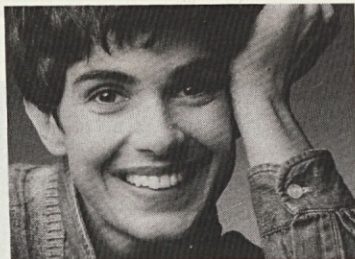
Kakšen je bil **Jezusov** odnos do otroka?

Jemal jih je v naročje.

Polagal je nanje roke in jih blagoslavljal.

Najsi bi skrbne in ljubeče roke mater in očetov zmogle obrisati sleherno solzo z lic svojih otrok, najsi bi jim naš objem zagotavljal še toliko ljubezni in varnosti, najsi bi jim omogočili lepo in brezskrbno življenje, vse to bi bilo zelo malo, če naši otroci ne bi vedeli, da so tudi otroci nebeškega Očeta.

Vanja Kržan,
Beseda, ki opogumlja

prej je treba imeti ljubezen do novega rodu.

Dajmo jim torej ideale: ne z besedo, pokažimo jih z življenjem:

Odlomek iz knjige, ki je pravkar izšla pri celovski Mohorjevi:

**Franc Sodja,
SREČANJE POD DOMAČO
STREHO.**

Razmišljanje o družini.

tisoč in eno vprašanje

Petletna Urška je mater spet mučila z neskončnim vpraševanjem.

„In kdo je ustvaril Boga?“ vpraša radovednica.

„Nihče,“ odvrne mati.

„Toda nekdo ga je moral narediti,“ vztraja Urška. „Vse je nekdo naredil.“

„Boga ni nihče nikoli naredil,“ jo nejevoljno zavrne mama. „Nehaj že enkrat s tem večnim vpraševanjem!“

Pogovor se je končal.

Urška se je zavlekla v kot z igračkami. Zanja stvar z Bogom še ni opravljena. Ne traja dolgo, ko spet začne:

„Mamica, jaz že vem, zakaj Boga ni nihče naredil.“

Sedaj je mama radovedna:

„No, zakaj?“

„Veš, če bi kdo naredil Boga, potem bi tisti bil Bog.“

oglasi

● Dragi rojaki! Za Vašo SELITEV v domovino se Vam toplo priporočamo. — Obrnite se na naslov: Gebr. HORŽEN, Möbeltransporte, Herderstraße 36, D-4010 Hilden bei Düsseldorf. (Telefon 02 1 03 / 44 5 62). — Informacije dobite pisмено ali po telefonu v slovenščini ali nemščini.

● DRAGI ROJAKI, POTUJETE V EVROPO? Na pragu domovine, v središču stare Gorice, ob lepem dreveredu Corso Italia, vas pričakujemo v PALACE HOTELU, najboljšem hotelu v mestu. Najmodernejši komfort (kopalnica, telefon, radijski sprejemnik,

barvna televizija, mini bar, klimatizacija). Zelo ugodne cene: enoposteljna soba 62,50 DM, dvoposteljna 92,40 DM. — Vinko Levstik, PH-PALACE HOTEL, Corso Italia 63, I-34179 Gorizia, tel. 04 81 / 82 1 66, telex 461154 PAL GO I.

● RAČUNALNIKI: Sinclair 48 K DM 245,—. Vse vrste Commodore, Schneider, Atari RADIOAPARATI, AVTORADIO Hi-Fi. Razni stroji in orodje. Eksportni popust. — Jode Discount Markt, Schwanthalerstr. 1, 8000 München 2, BRD.

● V bližini Maribora PRODRAM nedokončano hišo-vikend z vinogradom in sadovnjakom ter gospodarskim poslopjem na lepi sončni legi (asfalt, voda, električna, kabelska TV). — Telefon Yu št. 062 - 23 220.

Če potujete v München,
Vas pričakuje
HOTEL ERBPRINZ
Sonnenstr. 2, 8000 München 2
tel. 089 / 59 45 21.
Družina Zupan

V sleherni slovenski knjižnici morajo biti tele knjige:

V ROGU LEŽIMO POBITI (Tomaž Kovač)

TEHARJE SO TLAKOVANE Z NAŠO KRVJO (Matjaž Klepec)

Izjave svobodnjakov, ki so se med vojno v Sloveniji uprli stalinistični revoluciji, pa so jih Angleži po izdaji poslali domov.

LJUDJE POD BIČEM (Karel Mauser)

Roman o dveh ljubečih se ljudeh, ki se prebijata skozi stalinistično revolucijo v Sloveniji od 1941 do 1945.

Vse te knjige lahko naročite na naslovu: MOHORJEVA KNJIGARNA, Viktringer Ring 26, A-9020 Klagenfurt/Celovec

preberite!

PREVODE DOKUMENTOV, ki jih potrebujete za sklenitev zakona, vam radi poskrbijo slovenski duhovniki. Obrnite se vedno na najbližjega!

ZA CERKVENO POROKO potrebujete krstni list, ki ni star več kot tri mesece: Javite se en mesec pred poroko pri duhovniku, ki vas bo poročil, da lahko uredi oklice in dokumente in se zmeni s krajevnim župnikom za kraj in čas poroke.

NA VSEH URADIH, kjer vas sprašujejo po narodnosti ali državljanstvu, povejte najprej, da ste Slovenci, potem šele, da ste Jugoslovani. Pri izpolnjevanju vseh formularjev napišite pri rojstnem kraju vedno: Slovenija-Jugoslavija.

MALE OGLASE sprejema uredništvo „Naše luči“ do 5. v mesecu pred naslednjo številko. Oglasi smejo obsegati največ 100 besed. Za vsebino oglasov uredništvo ne odgovarja. Cenik malih oglasov: Minimalna cena (do 20 besed) je: 200 avstrijskih šilingov, vsaka nadaljnja beseda pa 5 avstrijskih šilingov (ali pa enaka vrednost v drugi valuti). Oglase je treba vnaprej plačati. Uredništvo posreduje le naslov oglaševalca, na druga vprašanja glede malih oglasov ne odgovarja. Kdor hoče zvedeti za naslov oglaševalca, naj pošlje v pismu v denarju ali v mednarodnih poštnih kuponih pristojbino za dvoje pisem za tujino.

za en smehljajček

Žena možu: „Novi pralni prašek je pa res sijajen. Poglej, kako snežno belo srajco imaš sedaj.“

„Že, a prej mi je bila bolj všeč, ko je imela proge.“

Prijateljci med seboj.

„In ti verjameš v ljubezen na prvi pogled?“

„Seveda. Ko bi ga bila takrat še enkrat pogledala, se z njim gotovo ne bi poročila.“

„Žena je pustila vrata kokošnjaka odprta in vse kokoši so nam pobegnile.“

„Nič se ne razburjaj, saj je znano, da gredo kokoši zvečer spat samo v svoj kokošnjak.“

„Saj to je tisto!“

Žena možu: „Za dve minuti stopim k sosedu. Premešaj, prosim, golaž vsake četrte ure.“

Učitelj vpraša učence: „Kakšna je razlika med ‚zaman‘ in ‚zastonj‘?“

Tonček: „Šolski pouk je zastonj. To, da nas učite, je pa zaman.“

„Ali imate sobo?“ vprašata zakonca vratarja v hotelu.

„Imamo jih trideset.“

„To je pa za naju preveč. Bova vprašala še v kakšnem drugem hotelu.“

Čarovnik reče na koncu predstave: „Sedaj bom pa naredil, da bo neka živa gospa izginila.“

Slišati je moški glas iz pete vrste: „Daj, Majda, pojdi gor!“

Zakonca med seboj.

„Pa si mi ob poroki obljubil, da me boš vse življenje nosil na rokah!“

„Ne, rekel sem ti, da te bom vse življenje prenašal.“

V gostilni.

„Kaj pa tako vneto iščeš po žepih?“

„Rad bi vedel, če sem še žejen.“

„Nekaterim ljudem ni v življenju nikdar žal.“

„Žal.“

Dva balončka letita skozi puščavo.

Prvi: „Pazi, kaktus!“

Drugi: „Kaj praviššššš?“

Umivalnika se pogovarjata.

„Kako pa zdravje?“

„Slabo. Še vedno imam vodo v kolenu.“

Na spiritistični seji govori vodja duhu: „Duh, če si tukaj, potrkej enkrat, če te pa ni, potrkej dvakrat!“

Iz bolnišnice za živčno bolne sta ušla dva bolnika in se šla vozit s čolnom po jezeru.

„Ali si označil mesto, kjer sva videla toliko rib?“

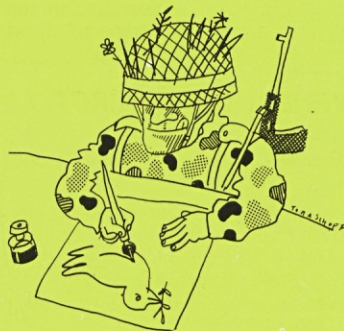
„Sem. Na levi strani čolna sem zarisal velik križ.“

„Bedak, kdo ti pa zagotavlja, da bova dobila drugič isti čoln?“

„Kdaj je človek star?“

„Takrat, ko stanejo svečke na torti več kot torta.“

Več delaš, več zaslužiš. Več zaslužiš, več porabiš. Več porabiš, manj imaš. — Manj delaš, manj za-

služiš. Manj zaslužiš, manj porabiš. Manj porabiš, več imaš.

Dva Angleža sedita v baru pri viskiju.

„Slišal sem, da si pokopal svojo ženo.“

„Ja. Veš, umrla je.“

Nekega zdravnika je hotel nekdo v družbi ponižati, pa mu je rekel: „Kajne, vi ste živinozdravnik?“

„Ja, kaj vam pa manjka?“

K zdravniku pride vaška klepetulja, ki mu zgovorno pripoveduje o svojih boleznih in še o sto drugih stvareh. Pripovedovanje konča z ugotovitvijo: „Vse moje slabo občutje je posledica preobremenjenosti.“

„Brez dvoma. Kar pokažite jezik!“

Šele takrat, ko bomo sneli portrete, bomo videli pravo sliko naše krize.

KDOR NE MISLI, LAHKO POSLUŠA VSAKOGAR.

V socializmu ni nobenega tveganja: vsak državljan zanesljivo ve, da bo čez deset let živel vsaj tako slabo, kot živi danes.

Erscheinungsort: Klagenfurt
Verlagspostamt: A-9020 Klagenfurt
Viktringer Ring 26
P. b. b.

SLOVENSKI DUHOVNIKI PO EVROPI

ANGLIJA

Stanislav Cikanek, 62, Offley Road, London SW9 OLS. (Tel. 071-735-6655).

AVSTRIJA

P. mag. Janez Znidar, minorit, Mariahilferplatz 3, A-8020 Graz.

Ludvik Počivavšek, Kirchenstraße 1, 4053 Haid bei Ansfelden.

(Tel. 0 72 29 / 88 3 56 - 3, samo ob petkih popoldne in ob sobotah).

Anton Štekl, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien. (Tel. 0222/55 25 75).

Slovenski socialni urad, Einsiedlergasse 9—11, 1050 Wien.

(Tel. 0222/55 25 75).

Janez Žagar, Herrengasse 6, A-6800 Feldkirch, Vorarlberg.

(Tel. 05522 - 23 1 00 ali 05522 - 21 5 85).

Slovenski dušnopastirski urad, Fridtjof-Nansen-Str. 3, 9800 Spittal/Drau.

BELGIJA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. 0032/11/76 22 01).

Kazimir Gaberc, 10, rue de la Révolution, 6070 Châtelineau (Belgique).

(Tel. 071 - 39 73 11).

FRANCIJA

Prelat Nace Čretnik, 78 Avenue Gambetta, 75020 Paris. (Tel. (1) 43 61 80 68).

Slovenski dom, 3 Impasse Hoche, 92320 Chatillon. (Tel. (1) 42 53 64 43).

Stanislav Kavalar, Presbytère Ste. Barbe, rue de Lens, 62680 Mericourt.

(Tel. 21 70 91 88).

Anton Dejak, 4 rue Sainte Barbe, 57710 Aumetz. (Tel. 82 91 85 06).

Jože Kamin, 14 rue du 5 Decembre, 57800 Merlebach. (Tel. 87 81 47 82).

François Pavalec, 17 rue de Sospel, 06300 Nice. (Tel. 93 56 66 01).

NEMČIJA

Msrgr. dr. Janez Zdešar, Rosenstraße 26, 8011 Heimstetten b. München.

(Tel. 089 - 90 30 050).

Martin Horvat, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62, tel. 030 - 788 19 24.

Slovenska katoliška misija, Kolonnenstraße 38, 1000 Berlin 62,
tel. 030 / 784 50 66.

Janez Pucelj, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 - 64 09 76).

Stanko Čeplak, diakon, 4200 Oberhausen 11, Oskarstr. 29. (Tel. 0208 -
64 09 76).

Martin Mlakar, Moltkestraße 119-121, 5000 Köln 1. (Tel. 0221 - 52 37 77).

Vladimir Jereb, 6000 Frankfurt 70, Holbeinstr. 70. (Tel. 069 - 63 65 48).

Bogdan Saksida, 6800 Mannheim 1, A 4, 2. (Tel. 0621 - 28 5 00).

Stanko Gajšek, 8070 Ingolstadt, Feldkirchnerstr. 81. (Tel. 0841 - 59 0 76).

Ciril Turk, 7000 Stuttgart 1, Staffenbergstr. 64. (Tel. 0711 - 23 28 91).

Janez Demšar, Urbanstraße 21, 7410 Reutlingen 1. (Tel. 07 1 21 - 44 7 89).

Župnijska pisarna Slow. kath. Mission, Krämerstraße 17, 7410 Reutlingen 1.
(Tel. 07 121 - 45 2 58).

Jože Bucik, 8900 Augsburg 22, (Göggingen), Klausenberg 7 c.

(Tel. 0821 - 97 9 13).

Slovenski dušnopastirski urad, 7900 Ulm, Olgastraße 137.

(Tel. 0731 - 27 2 76).

Slovenski župnijski urad (Marijan Bečan, Branko Rozman), Liebigstr. 10,

8000 München 22. (Tel. 089 - 22 19 41).

NIZOZEMSKA

Vinko Žakelj, Guill. Lambert laan 36, B-3640 Eisden. (Tel. iz Nizozemske:

09 - 32 11 76 22 01).

ŠVEDSKA

Jože Drolc, Parkgatan, 14, 411 38 Göteborg. (Tel. 031 - 11 54 21, v Malmöju:

040 - 23 24 78).

ŠVICA

P. Robert Podgoršek, Seebacherstr. 15, Postfach 521, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 44 15 in 01 - 301 31 32).

Pisarna Slov. misije, Schaffhauserstr. 466, CH-8052 Zürich.

(Tel. 01 - 301 31 32).

P. Damijan Frlan, Kapuzinerstr. 18, CH-4500 Solothurn. (Tel. 065 - 22 71 33).

KATOLIŠKO SREDIŠČE SLOVENCEV PO SVETU (Janez Rihar), YU-61001

Ljubljana, p. p. 121/III (Tel. 061 / 454 246)